

Bibliografie **Antonína Brouska** (Soupis nebásnického díla)

Sestavil a úvod napsal Michael Špirit
Stav: Říjen 2018

Básník, překladatel a literární kritik Antonín Brousek (25. 9. 1941 v Praze – 1. 5. 2013 v Jindřichově Hradci) po maturitě na jedenáctileté střední škole v Praze-Zlíchově (1958) studoval na FF UK češtinu a ruštinu. Studia však z vlastního rozhodnutí nedokončil a od r. 1961 pracoval jako redaktor (nejprve do r. 1962 v závodním časopise n. p. (= národního podniku) Armabeton Náš beton, poté rok v nakladatelství Svět sovětů a do r. 1964 v literárním oddělení Čs. rozhlasu). V letech 1965–1967 působil během své vojenské služby jako redaktor čtrnáctideníku Československý voják, od léta 1967 pracoval v týdeníku Literární noviny (v březnu 1968 přejmenovaném na Literární listy, v říjnu 1968 na Listy). V srpnu 1969 odjel na pozvání Hölderlinovy společnosti na roční stipendium do Spolkové republiky Německo (Stuttgart) a zpátky do Čech se už nevrátil. V Tübingenu a Berlíně vystudoval slavistiku, germanistiku a komparatistiku a po svobodném povolání 1976–1979 působil v letech 1979–1982 a 1985–87 na universitě v Kolíně nad Rýnem, 1982–1985 v Brémách v Ústavu pro výzkum nezávislých společenských hnutí a literatur ve východní Evropě. V letech 1987–1997 byl docentem českého jazyka a literatury na universitě v Hamburku. Od r. 2003 žil v Čechách.

V r. 1964 byl členem redakčního kruhu měsíčníku Tvář, 1965–1968 členem ediční rady nakladatelství Československý spisovatel, 1966–1970 členem redakční rady brněnského měsíčníku (od r. 1969 čtrnáctideníku) Host do domu. Vydal básnické sbírky *Spodní vody* (1963), *Netrpělivost* (1966, obě knihy získaly Cenu nakladatelství Čs. spisovatel za poezii), *Nouzový východ* (1969, náklad zničen, poté v knize *Zimní spánek*, 1980, samostatně Praha 1992), *Kontraband* (Toronto 1975), *Zimní spánek* (Toronto 1980, Praha 1991 – obsahuje sbírku *Kontraband* s titulem *Zapomnětlivost* a sbírku *Zimní spánek* z r. 1980 bez oddílů *Nouzový východ* a *Domovský list*) a *Vteřinové smrti* (Purley 1987, rozšířeno Praha 1994, o rok později vyznamenáno Cenou Jaroslava Seiferta). Sbírka parodických veršů *Domovský list* vyšla v Revolver Revui č. 47/2001. V roce 2003 uspořádal výbor ze svých veršů pod názvem jedné z vlastních sbírek *Nouzový východ*. Ostatní autorská, ediční a překladatelská tvorba je náplní následujícího soupisu.

Úvod je adaptací hesla psaného pro 2. vydání **Slovníku českých spisovatelů** (eds. Věra Menclová a Václav Vaněk, Praha, Libri 2005, s. 98–99). Bibliografie byla otištěna v knize studií a kritik A. B. **Podřezávání větve** (Praha, Torst 1999, s. 741–778). Je doplněna o dohledané a od roku 1999 nově vzniklé nebo přetištěné položky a upravena vzhledem k možnostem přímého vyhledávání v této elektronické podobě (zrušeno je číslování záznamů a jejich rejstříkování, orientační Předmětový soupis ponecháváme).

Soupis je pořádán chronologicky. V rámci jednotlivých let stavíme do čela monografie (**bold**) a práce v knihách jiných autorů nebo sbornících. Příspěvky v časopisech, které se v dataci shodují na měsíc nebo den, řadíme, jak je obvyklé, podle periodicity pramene (*kursiva*) od nejdelší (půlročenka) po nejkratší (denní tisk). Signoval-li autor příspěvek jinak než svým celým jménem, případně iniciálou křestního jména a celým

příjmením, uvádíme podobu zkratky nebo pseudonymu za středníkem na konci bibliografického záznamu. Pokud byla některá práce otištěna vícekrát, sdružujeme veškeré otisky do jednoho odstavce (v jehož rámci signalizujeme každý další přetisk znakem ►) a na původní zveřejnění odkazujeme zpětně vždy na konci příslušných roků pokynem „Viz:“ (číslice odkazuje k roku, kdy byla položka publikována poprvé). Anotace vyznačujeme na začátku a na konci grafickým symbolem ●. Přímé reakce na autorovy příspěvky řadíme hned za záznam, ke kterému se vážou, a signalizujeme je znakem ▲ a menším písmem. Ohlasy, které nereagují na jednu určitou Brouskovu práci a zabývají se jeho tvorbou širěji, klademe v rámci příslušného roku na závěr pod nadpis „LITERATURA“ rovněž menším písmem. Veškeré údaje v hranatých závorkách nebyly u pramene uvedeny, a doplnil je autor bibliografie. Zvláštním díkem za upozornění na autorství textu provázející zapřený překlad A. B. je zavázán Barboře Chybové.

Soupis je členěn:

I. Původní práce, **edice**, **překlady**

II. Časopisy s příspěvky Antonína Brouska

III. Sborníky a knihy jiných autorů s příspěvky Antonína Brouska

IV. Předmětový soupis

I. Původní práce, edice, překlady

1960

S mladými o Wolkrovi *Literární noviny* 9, 1960, č. 13, 26. 3., s. 3. ● Záznam diskuse mladých básníků o Wolkerově poezii. Dalšími účastníky byli Rudolf (sic) Hons, Jiří Pištora, Sylva Daníčková, Jan Mička, Petr Král a Jiří Gruša. ●

1963

Kolem mladé sovětské poezie *Listy Klubu přátel poezie*, 1963, květen, s. 6–7. ● Článek o večerech básnické tvorby v Sovětském svazu. ●

Komu patří Viola *Divadlo* 14, 1963, č. 6, červen, s. 80–84. ● Článek o večerech poezie v pražské vinárně. ● ► *Scéna* 15, 1990, č. 7, 4. 4., s. 7 (úryvek s titulem Antonín Brousek o Viole; vybrána pasáž o Holanově Noci s Hamletem).

Nad třemi ročníky Klubu přátel poezie – Sbohem! A do čtvrtého – Nashledanou! *Listy Klubu přátel poezie*, 1963, listopad, s. 1–5. ● Článek o dosavadních třech ročnících edice básnických výborů Klub přátel poezie, resp. o antologiích z K. H. Máchy, J. Seiferta, F. Šrámka, V. Nezvala, V. Holana, J. A. Rimbauda, K. I. Gałczyńského a J. Skácela. ●

1964

Nové jméno v katalozích knihoven *Plamen* 6, 1964, č. 1, leden, s. 158–160. ● Recenze skladby Laca Novomeského *Vila Tereza* (Slovenský spisovateľ 1963). ● ► *Podřezávání větve* (1999), s. 28–32.

Vsevolod Někrasov *Tvář* 1, 1964, č. 1, 25. 1., s. 38–39. • Překlad pěti básní. Doprovazeno B.ovým komentářem (srov. následující záznam). • ► *Básnické dílo 2 – překlady* (2015), s. 397–401.

Uvedení do Vsevoloda Někrasova *Tvář* 1, 1964, č. 1, 25. 1., s. 39. • Portrét básníka. Komentář k překladu Někrasovových veršů na s. 38–39 (viz předchozí záznam). • ► *Básnické dílo 2 – překlady* (2015), s. 404–405.

J. R. Pick – dramatik? *Divadlo* 15, 1964, č. 2, únor, s. 60–66. • Článek o hrách Trafikant Jan a Jak jsem byl zavražděn. •

Něco o sobě a snad i o nás *Knížní kultura* 1, 1964, č. 2, 15. 2., s. 67. • Článek o pozici mladé poezie v současné literatuře; rubrika Nová jména v knižní kultuře. •

Čím trvá básnické dílo *Kulturní tvorba* 2, 1964, č. 9, 27. 2., s. 3. • Účast v diskusi o díle Josefa Svatopluka Machara a Antonína Sovy u příležitosti stého výročí jejich narození. Dalšími diskutujícími byli Jiří Brabec, Karel Šiktanc a Zdeněk Pešat. •

Myslím, že právě Grušův článek... *Plamen* 6, 1964, č. 4, duben, s. 147–148. • Příspěvek v diskusi o poezii z padesátých let S dobrou pamětí a bez sentimentality (Kolem kulatého stolu o poezii a deformacích). Dalšími účastníky byli Jiří Šotola, Laco Novomeský a Antonín Jelínek. Projevy jednotlivých účinkujících u kulatého stolu se neprolínají, ale jsou zaznamenány odděleně, jako jednotlivé vstupy na s. 145–148. • ► *Ročenka Československého dokumentačního střediska 2004–2007* Praha, ČSDS 2008, s. 94–95. • Otištěno v rámci bloku Diskuse o Verši pro kočku (s. 53–273). •

Smrt a zrození mladého muže Ivo Fleischmanna *Tvář* 1, 1964, č. 5–6, červenec, s. 80–81; ab. • Recenze Fleischmannovy sbírky Smrt a zrození mladého muže (a jiné příběhy) (ČS 1964). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 33–34.

Podřezávání větve (Pokus o sabotáž) *Knížní kultura* 1, 1964, č. 7, 25. 7., s. 268–272, č. 8, 31. 8., s. 298–301. • Článek o prvních šestnácti svazcích edice nakladatelství Mladá fronta Mladé cesty. • ► *Antologie textů ke studiu české literatury po r. 1945* [Vybrali, sestavili, úvod a uvozující komentáře k jednotlivým celkům napsali] Iva Málková a Martin Pilař. Ostrava, Ostravská univerzita 1996 (Učební texty FF Ostravské univerzity), s. 114–132. ► *Podřezávání větve* (1999), s. 7–27.

Dělání do vlastního hnízda *Tvář* 1, 1964, č. 7, září, s. 1–4. • Úvodník o situaci mladé poezie a o dosavadním působení časopisu *Tvář*. • ► *Z dějin českého myšlení o literatuře 3, 1958–1969* (*Antologie k Dějinám české literatury 1945–1990*) Vybral, uspořádal a edičně připravil Michal Příbáň. Praha, Ústav pro českou literaturu AV ČR 2003 (Dokumenty, sv. 3), s. 280–286. ► *Ročenka Československého dokumentačního střediska 2004–2007* Praha, ČSDS 2008, s. 247–250. • Otištěno v rámci bloku Diskuse o Verši pro kočku (s. 53–273). •

▲ Blahynka, Milan: Nejmladší na pořadu dne *Kulturní tvorba* 2, 1964, č. 43, 22. 10., s. 4–5.

▲ Boček, Jaroslav: Sedíte za pecí a čtete si! *Kulturní tvorba* 2, 1964, č. 44, 29. 10., s. 2.
• Reakce na Blahynkův článek. •

▲ Blahynka, Milan: O cestování, poezii a umění čist... *Kulturní tvorba* 2, 1964, č. 46, 12. 11., s. 10. ● Replika na Bočkův ohlas. ●

▲ Boček, Jaroslav: ...a zkouška *Kulturní tvorba* 2, 1964, č. 46, 12. 11., s. 10. ● Komentář k Blahynkově replice. ●

▲ Vavřík, Zdeněk: Janua linguarum non reserata *Červený květ* 9, 1964, č. 11, listopad, s. 346.

▲ Křesťan, Rudolf: Berany, berany, duc *Mladý svět* 6, 1964, č. 49, 4. 12., s. 8–9.

▲ Hejda, Zbyněk: Poznámka o Richardu Weinerovi *Tvář* 2, 1965, č. 6, červen, s. 29–30. ● Prosloveno během pořadu o R. W. v PNP na Strahově 26. 1. 1965. ● ► *Tvář (Výbor z časopisu)* Uspořádal Michael Špirit. Praha, Torst 1995, s. 129–132. ► *Kritiky a glosy* Ed. Michael Špirit. Praha, Triáda 2012 (Knihy Z. H., sv. 3), s. 11–14. ► *Čtení o Richardu Weinerovi (Dimenze /ne/rozumění 1917–1969)* Ed. Petr Málek. Praha, IPSL 2017, s. 203–207.

Intelligence a dnešek *Plamen* 6, 1964, č. 10, říjen, s. 4. ● Příspěvek na téma postavení a poslání intelligence v dnešním světě. Dalšími přispěvateli byli Miroslav Holub, Norbert Frýd, Miroslav Jodl a František Červinka (s. 1–6). ●

Dva konce masopustu (Nad dílem dramatika, jenž si jde po svých) *Divadlo* 15, 1964, č. 8, říjen, s. 41–49. ● Článek o divadelní hře Josefa Topola Konec masopustu. ●

Smrt Alexandra Puškina *Listy Klubu přátel poezie*, 1964, listopad, s. 2–4. ● Úryvek z životopisného doslovu k výboru Puškinovy lyriky Arion (viz 1965, s. 152–154). ●

Manfred Peter Hein *Listy Klubu přátel poezie*, 1964, listopad, s. 8. ● Překlad tří básní. Uvedeno rozhovorem Letní návštěva (s. 7–8), jež vedl nepodepsaný Josef Brukner. ● ► *Básnické dílo 2 – překlady* (2015), s. 299, 329 a 302 (s incipitem pozdvihá kámen...).

1965

Sergej Alexandrovič Jesenin: Modravá Rus Z ruského originálu přeložili Emanuel Frynta, Josef Hora, Marie Marčanová, Bohumil Mathesius a Jiří Víška. Uspořádal a ediční poznámku napsal Antonín Brousek. Doslov napsala Maita Arnautová. 2. vydání, Praha, Mladá fronta 1965 (Květy poezie, sv. 64), 168 stran. ● Edice (užší stejnojmenný výbor z Jesenina, jež uspořádal Bohumil Mathesius, vyšel v Melantrichu roku 1947). ●

Ediční poznámka *Sergej Alexandrovič Jesenin: Modravá Rus* Z ruského originálu přeložili Emanuel Frynta, Josef Hora, Marie Marčanová, Bohumil Mathesius a Jiří Víška. Uspořádal a ediční poznámku napsal Antonín Brousek. Doslov napsala Maita Arnautová. 2. vydání, Praha, Mladá fronta 1965 (Květy poezie, sv. 64), s. 163–164.

Alexandr Sergejevič Puškin: Arion (Výbor z lyriky) Vybral, dokumentárním materiálem doprovodil, úvodní studii a životopisnou montáž napsal Antonín Brousek. Praha, Československý spisovatel 1965 (Klub přátel poezie 5. Základní řada, sv. 5), 160 stran a 8 stran příloh. ● Edice. ●

Puškinské nesrovnalosti *Alexandr Sergejevič Puškin: Arion (Výbor z lyriky)* Vybral, dokumentárním materiálem doprovodil, úvodní studii a životopisnou montáž napsal Antonín Brousek. Praha, Československý spisovatel 1965 (Klub přátel poezie 5. Základní řada, sv. 5), s. 5–19. • Úvodní studie, datováno červen 1964. • ► *O knihách a autorech* 12, 1965, říjen–listopad, s. 28–29 (úryvek s titulem *Alexandr Sergejevič Puškin: Výbor z lyriky*). ► *Podřezávání větve* (1999), s. 329–350.

Putování z Moskvy do Petrohradu *Alexandr Sergejevič Puškin: Arion (Výbor z lyriky)* Vybral, dokumentárním materiálem doprovodil, úvodní studii a životopisnou montáž napsal Antonín Brousek. Praha, Československý spisovatel 1965 (Klub přátel poezie 5. Základní řada, sv. 5), s. 131–154. • Chronologie života a díla A. S. Puškina. •

▲ Běhounek, Václav: I s životem kvapil, i s city pospíchal *Práce* 22, 1966, č. 14, 18. 1., s. 5.

Otázka pro Antonína Brouška *Literární noviny* 14, 1965, č. 4, 23. 1., s. 2. • Odpověď na otázku redakce po perspektivách mladé literatury. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 651–652.

Rozpory rozporů (Pokus o malé odretušování portrétu Ivana Skály) *Host do domu* 12, 1965, č. 7, červenec, s. 1–7. • Článek o poezii Ivana Skály. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 35–46.

▲ Hájek, Jiří: Jak se nezkompromitovat *Plamen* 7, 1965, č. 9, září, s. 162–163.

Básník hledí proti srsti *Mladá fronta* 21, 1965, č. 257, 10. 10., s. 6. • Rozhovor o čtenářském ohlasu poezie; připravil Jiří Filip. •

Návrat Jaroslava Seiferta *Československý voják* 14, 1965, č. 25, 4. 12., s. 8. • Poznámka k básním z nové sbírky *Koncert na ostrově* (ČS 1965), ukázky publikovány na s. 8–9. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 707.

1966

První kulatý stůl *Orientace* 1, 1966, č. 1, s. 21–26. • Účast v diskusi o aktuálních otázkách současné literatury. Dalšími účastníky byli Jiří Brabec, Václav Havel, Jiří Kolář, Jaroslav Putík, Milan Schulz, Karel Šiktanc a Jiří Šotola. •

O Kainarovi krajně netakticky *Listy Klubu přátel poezie*, 1966, únor, s. 6–7. • Článek o vývoji básnické tvorby Josefa Kainara a o chystané sbírce *Moje blues*. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 47–50.

Mladá slovenská poezie (Firma pomalu tak prostorná...) *Československý voják* 15, 1966, č. 3, s. 4. • Poznámka k básním Jozefa Mihalkoviče, Jána Ondruše a Jána Stača (s. 4–5). •

Z jejich prvních veršů *Československý voják* 15, 1966, č. 3, s. 9; -ab-. • Hodnocení poezie zaslané redakci časopisu; rubrika Listárna. •

Manfred Peter Hein: Přejít přes hranice (Způsob, jakým se seznamujeme se západoněmeckým básníkem...) *Světová literatura* 11, 1966, č. 2, březen, s. 137–138. • Úvod k vlastnímu překladu Heinových básní publikovaných na s. 139–145 (srov. následující záznam). • ► *Básnické dílo 2 – překlady* (2015), s. 455–457. • Otištěny jen pasáže odlišné od doslovu ke knižnímu překladu Heinovy poezie (Bílá proti bílé, 1968). •

Manfred Peter Hein *Světová literatura* 11, 1966, č. 2, březen, s. 139–145. • Překlad 16 básní. Uvedeno B.ovou statí na s. 137–138 (viz předchozí záznam). • ► *Básnické dílo 2 – překlady* (2015), s. 330, 297, 298, 303, 301, 329, 327, 306 (s titulem Na hraničním přechodu), 325 (s titulem Kenotaf), 305, 304, 299 (s titulem Litanie léta), 300 (Odlehlá krajina), 336 (s titulem Ozjorsk), 339 a 316.

Z jejich prvních veršů *Československý voják* 15, 1966, č. 5, s. 9; (ab). • Hodnocení poezie zaslané redakci časopisu; rubrika Listárna. •

Dílo vyčítavé *Literární noviny* 15, 1966, č. 12, 19. 3., s. 6. • Článek o tvorbě nově jmenovaného národního umělce Viléma Závady. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 51–54.

Optimistická elegie (Rozhovory o čase) *Československý voják* 15, 1966, č. 6, s. 28–29. • Úvaha o využívání volného času. •

Je tohle, co je tu... *Československý voják* 15, 1966, č. 8, 9. 4., s. 27. • Článek o experimentální poezii. K básním uveřejněným na s. 28–29 (Christian Morgenstern, Filippo Tommaso Marinetti, Josef Hiršal, Velemir Chlebnikov, Guillaume Apollinaire, Kisasono Katue, Pierre Dolet de Baume); rubrika Labyrintem moderní poezie. •

Ostře sledovaný Hrabal *Divadlo* 17, 1966, č. 5, květen, s. 49–60. • Článek o tvorbě Bohumila Hrabala a o filmových a divadelních adaptacích jeho děl (zejména o adaptaci Ostře sledovaných vlaků od Saši Lichého v ostravském Divadle Petra Bezruče). •

Guillaume Apollinaire (Ve 3. čísle Ezopovy hostiny...) *Československý voják* 15, 1966, č. 10, 7. 5., s. 22–23. • Článek o francouzském básníkově (verše na s. 24–25 přeložili Milan Kundera a Adolf Kroupa); rubrika Labyrintem moderní poezie. •

1 + 1 = 2 (Karel Šiktanc odpovídá na otázky Antonína Brouška. Antonín Broušek odpovídá na otázky Karla Šiktance) *Orientace* 1, 1966, č. 3, s. 55–58. • Vzájemné interview. •

S Brouškem na ostří poezie *Československý voják* 15, 1966, č. 12, 4. 6., s. 16. • Rozhovor o sbírce *Netrpělivost* a o vztahu k ruské literatuře; připravil Václav Jelínek. •

Kritický metr na metr knih *Orientace* 1, 1966, č. 4, s. 64–68. • Článek o knihách Jana Procházky *Tři panny* a *Magdaléna* (České Budějovice, Růže), Arnošta Lustiga *Bílé břízy* na podzim (ČS), Jana Kozáka *...silná ruka* (ČS), Karla Pecky *Úniky* (MF), Jitky Henrykové *Cena za Rubikon* (MF), Ireny Dubské *Americký rok* (ČS), Vladimíra Párala *Soukromá vichřice* (MF), Josefa Jedličky *Kde život náš je v půli se svou poutí* (ČS) a o sbírkách Ladislava Nováka *Poceta Jacksonu Pollockovi* (MF), Oldřicha Wenzla *Hřích ublížit* (MF), Rudolfa Matyše *Tři ze dvou* (MF) a Karla Tachovského *Hodiny* a *orloje* (Brno, Blok) – vše 1966. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 55–65.

Tradiční název rubriky... *Československý voják* 15, 1966, č. 14, 2. 7., s. 8; -ab-. • Poznámka k básním Hany Švehlíkové a Ivo Odehnala, zaslaným redakci časopisu; rubrika Listárna – Z jejich prvních veršů. •

Vladimír Majakovskij (O Majakovském se už řečnilo...) *Československý voják* 15, 1966, č. 14, 2. 7., s. 43. • Článek o ruském básníkovi (verše na s. 42–43 přeložil Jiří Taufer); rubrika Labyrintem moderní poezie. •

Pavel Šrut... *Československý voják* 15, 1966, č. 17, 13. 8., s. 35; nepodepsáno. • Poznámka k veršům publikovaným na téže straně. •

Verše Inky Machulkové (Asi tak třicetiletá Inka Machulková...) *Československý voják* 15, 1966, č. 19, 10. 9., s. 18; (ab). • Poznámka k autorčiným básním. •

Arma mater *Československý voják* 15, 1966, č. 20, 24. 9., s. 10–11. • Fejeton. •

Z veršů Jiřího Faltuse (Poezii Jiřího Faltuse tiskneme již tři roky...) *Československý voják* 15, 1966, č. 20, 24. 9., s. 12; ab. • Poznámka ke čtyřem autorovým básním. •

Karel Hynek Mácha (Škvára, která mezi květiny padla...) *Československý voják* 15, 1966, č. 20, 24. 9., s. 19. • Článek o českém básníkovi (jeho verše na s. 20); rubrika Labyrintem moderní poezie. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 694–696.

Z jejich prvních veršů *Československý voják* 15, 1966, č. 21, 8. 10., s. 10; A. B. • Hodnocení poezie zaslané redakci časopisu; rubrika Listárna. •

Jean Arthur Rimbaud (Betlémská hvězda moderní poezie...) *Československý voják* 15, 1966, č. 22, 22. 10., s. 40. • Článek o francouzském básníkovi (čtyři básně na s. 41 přeložil Vítězslav Nezval); rubrika Labyrintem moderní poezie. •

Devatero otázek a desátá odpověď: První povídka Bohumila Hrabala *Československý voják* 15, 1966, č. 26, 17. 12., s. 34–35. • Rozhovor o tvorbě, o literárněteoretických otázkách a o vzpomínce na vojnu (na s. 32–33 publikována Hrabalova próza Paměti repetentovy), s úvodním Brouskovým textem. • ► *Bohumil Hrabal: Domácí úkoly* Doslov Karol Sidon. Praha, Mladá fronta 1970, s. 49–52 (s titulem Devatero otázek). • Bez Brouskova úvodu. • ► *Bohumil Hrabal: Domácí úkoly* K vydání připravili Karel Dostál, Vladimír Gardavský, Claudio Poeta a Václav Kadlec. Praha, Pražská imaginace 1995 (Sebrané spisy Bohumila Hrabala, sv. 15), s. 53–56 (s týmž titulem). • Dtto. •

Christian Morgenstern. Humor a vtip... *Československý voják* 15, 1966, č. 26, 17. 12., s. 48. • Článek o německém básníkovi (verše na s. 49 přeložil Josef Hiršal); rubrika Labyrintem moderní poezie. •

1967

Hrst kamínků na nepřítomný hrob Jiřího Ortena *Jiří Orten: Čemu se báseň říká* Montáž z básnickovy tvorby, deníků a korespondence pořídili Josef Kocián a Marie Křížková. Úvodní esej napsal Antonín Brousek. Vzpomínku o bratrovi napsal Ota Ornest. Praha, Československý spisovatel 1967 (Klub přátel poezie 7. Základní řada,

sv. 3), s. 9–26. • Úvodní esej; datováno březen–květen 1966. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 415–442.

Postavit vejce po Kolumbovi (Poezie dvacátého století z celého světa) Uspořádali a úvod napsali Antonín Brousek a Josef Hiršal. Básně přeložil z cizích jazyků kolektiv překladatelů. Praha, Státní nakladatelství dětské knihy 1967 (Klub mladých čtenářů), 168 stran. • Edice. •

Vsevolod Někrasov: Už jste to slyšely? – Častuška o jednom hadu – Báseň áchová *Postavit vejce po Kolumbovi (Poezie dvacátého století z celého světa)* Uspořádali a úvod napsali Antonín Brousek a Josef Hiršal. Básně přeložil z cizích jazyků kolektiv překladatelů. Praha, Státní nakladatelství dětské knihy 1967 (Klub mladých čtenářů), s. 20 a 31. • Edice. • ► *Básnické dílo 2 – překlady* (2015), s. 402, 398 a 403.

Ach, kam se jen poděly ty blahé, utěšené doby... *Postavit vejce po Kolumbovi (Poezie dvacátého století z celého světa)* Uspořádali a úvod napsali Antonín Brousek a Josef Hiršal. Básně přeložil z cizích jazyků kolektiv překladatelů. Praha, Státní nakladatelství dětské knihy 1967 (Klub mladých čtenářů), s. 7–11; spoluautor Josef Hiršal. • Úvod k antologii moderní poezie. •

S Františkem Hrubínem disharmonicky *Československý voják* 16, 1967, č. 2, 14. 1., s. 42–43. • Rozhovor o spisovatelské tvorbě, se vzpomínkou na literární atmosféru básníková mládí. •

Mezipřistání Sibiř *Československý voják* 16, 1967, č. 4, 11. 2., s. 14–15. • Článek o cestě českých spisovatelů do Asie; viz též texty Ačkoli... wunděbar (Čs. voják č. 6/1967), Motáky ze Sibiře (Listy KPP, květen 1967) a Vedra jako na Sibiři (Čs. voják č. 14/1967). •

Nad verši Petra Cincibucha... *Československý voják* 16, 1967, č. 6, 11. 3., s. 9; -ab-. • Poznámka k autorovým básním zaslaným redakci časopisu; rubrika Z jejich prvních veršů. •

Ačkoli... wunděbar *Československý voják* 16, 1967, č. 6, 11. 3., s. 12–13. • Článek o cestě českých spisovatelů na Sibiř; viz též texty Mezipřistání Sibiř (Čs. voják č. 4/1967), Motáky ze Sibiře (Listy KPP, květen 1967) a Vedra jako na Sibiři (Čs. voják č. 14/1967). •

Z jejich prvních veršů *Československý voják* 15, 1966, č. 8, 8. 4., s. 11; ab. • Hodnocení poezie zaslané redakci časopisu; rubrika Listárna. •

Velemir Chlebnikov je nejfantastičtější zjevem... *Československý voják* 16, 1967, č. 9, 22. 4., s. 40. • Článek o ruském básníkovi (verše na s. 41 přeložil Jiří Taufer); rubrika Labyrintem moderní poezie. •

Motáky ze Sibiře *Listy Klubu přátel poezie*, 1967, květen, s. 12–13. • Článek o spisovatelské cestě do Novosibirsku; viz též texty Mezipřistání Sibiř (Čs. voják č. 4/1967), Ačkoli... wunděbar (Čs. voják č. 6/1967) a Vedra jako na Sibiři (Čs. voják č. 14/1967). •

Z jejich prvních veršů *Československý voják* 15, 1966, č. 11, 20. 5., s. 9; ab. • Hodnocení poezie zaslané redakci časopisu; rubrika Listárna. •

Brněnského Ivo Odehnala... *Československý voják* 16, 1967, č. 12, 3. 6., s. 10; ab. • Poznámka k autorovým básním zaslaným redakci časopisu; rubrika Z jejich prvních veršů. •

Osip Mandelštam (Teprve čas...) *Československý voják* 16, 1967, č. 12, 3. 6., s. 38. • Článek o ruském básníkovi (verše na s. 39 přeložil Jan Zábřana); rubrika Labyrintem moderní poezie. •

Verše brněnského Jana Wolfa... *Československý voják* 16, 1967, č. 13, 17. 6., s. 7; ab. • Poznámka k autorovým básním zaslaným redakci časopisu; rubrika Z jejich prvních veršů. •

Vedra jako na Sibiři *Československý voják* 16, 1967, č. 14, 1. 7., s. 6–7. • Článek o cestě českých spisovatelů na Sibiř; viz též texty Mezipřistání Sibiř (Čs. voják č. 4/1967), Ačkoli... wunděbar (Čs. voják č. 6/1967) a Motáky ze Sibíře (Listy KPP, květen 1967). •

Verše mnohých paní a dívek... *Československý voják* 16, 1967, č. 14, 1. 7., s. 35; ab. • Poznámka k básním Hany Švehlíkové a Jarmily Konečné, zaslaným redakci časopisu; rubrika Z jejich prvních veršů. •

Ve verších Ivana Hartela... *Československý voják* 16, 1967, č. 16, 29. 7., s. 7; ab. • Poznámka k básním zaslaným redakci časopisu; rubrika Z jejich prvních veršů. •

Boris Pasternak (Na poslední cestě do typicky ruské krajiny...) *Československý voják* 16, 1967, č. 16, 29. 7., s. 40. • Článek o ruském básníkovi (verše na s. 41 přeložil Josef Hora); rubrika Labyrintem moderní poezie. •

[Konstantin Kavafis: V očekávání barbarů Světová literatura 12, 1967, č. 4, červenec, s. 196–204; jazyková spolupráce Růžena Dostálová. • Překlad 16 básní. Doprovazeno B.ovou statí Přímluva za nmoderní poezii \(s. 196–202\), viz následující záznam. • ► *Básnické dílo 2 – překlady* \(2015\), s. 371–388.](#)

Přímluva za nmoderní poezii *Světová literatura* 12, 1967, č. 4, červenec, s. 196–202. • Článek o řeckém básníkovi Konstantinu Kavafisovi (1863–1933). Jeho verše v Brouskově překladu (za spolupráce Růženy Dostálové) jsou publikovány na s. 196–204 (viz předchozí záznam). • ► *Básnické dílo 2 – překlady* (2015), s. 389–394.

Umění samoty *Listy Klubu přátel poezie*, 1967, září, s. 8–9. • Článek o Otokaru Březinovi. •

Levý se v hrobě obrací *Literární noviny* 16, 1967, č. 39, 29. 9., s. 2; Brutus. • Reakce na článek Jiřího V. Svobody o překladatelích (Jména, jež nejsou na plakátech, in *Rudé právo* 24. 9. 1967). •

Vlastní v cizím *Literární noviny* 16, 1967, č. 39, 29. 9., s. 5. • Recenze sborníku Slovo, písmo, akce, hlas (Usp. Bohumila Grögerová a Josef Hiršal, ČS 1967) – viz též článek

Kandidáti budoucnosti (*Host do domu* č. 1/1968). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 66–73.

Nad dílem Petra Bezruče *Impuls* 2, 1967, č. 8, 2. 10., s. 612–616. • Přepis rozhlasové besedy; další účastníci byli František Buriánek, Vratislav Kubálek, Jiří Urbanec, Miroslav Červenka a Irena Malá. •

Bratrancům Slovákům *Listy Klubu přátel poezie*, 1967, listopad, s. 6. • Článek o mladé slovenské poezii (ukázky na s. 7–8). •

Zpíváno zblízka *Nové knihy*, 1967, č. 48, 22. 11., s. 1. • Recenze dvou svazků Básnického díla Františka Hrubína *Zpíváno zdálky* a *Torzo nocí* (překlady, obě ČS 1967). •

Novoroční anketa FTN *Filmové a televizní noviny* [1], 1967, č. 13, 28. 12., s. 1. • Odpověď na otázky Které čs. filmové nebo televizní dílo vás v uplynulém roce nejvíce zaujalo? Které jiné umělecké dílo na vás nejsilněji zapůsobilo? – „1. O slavnosti a hostech, 2. Friedrich Hölderlin: *Sämtliche Werke*.“ •

1968

Verše pro tajnou chvíli Výbor z veršů českých básníků uspořádali Pavel Šrut a Antonín Brousek. Praha, Státní nakladatelství dětské knihy 1968 (Knihy výběrové řady Klubu mladých čtenářů), 56 stran. • Edice. •

Otevřený dopis místo doslovu *Verše pro tajnou chvíli* Výbor z veršů českých básníků uspořádali Pavel Šrut a Antonín Brousek. Praha, Státní nakladatelství dětské knihy 1968 (Knihy výběrové řady Klubu mladých čtenářů), s. 55; spoluautor Pavel Šrut. • Závěrečné slovo pořadatelů, určené dětským čtenářům knihy. •

Manfred Peter Hein: Bílá proti bílé Z německých originálů *Ohne Geleit, Taggefälle* a z rukopisu *Gegenzeichnungen* přeložil a závěrečnou poznámku (s. 75–77, srov. následující záznam) napsal Antonín Brousek. Praha, Mladá fronta 1968, 78 stran. • Překlad výboru z citovaných sbírek. • ► *Básnické dílo 2 – překlady* (2015), s. 293–363.

Na hraničním přechodu *Manfred Peter Hein: Bílá proti bílé* Z německých originálů *Ohne Geleit, Taggefälle* a z rukopisu *Gegenzeichnungen* přeložil a závěrečnou poznámku napsal Antonín Brousek. Praha, Mladá fronta 1968, s. 75–77. • Doslov k překladu (viz předcházející záznam). První verzi doprovodného textu k Heinovým básním viz *Světová literatura* 11, 1966, č. 2, březen, s. 137–138. • ► *Básnické dílo 2 – překlady* (2015), s. 364–367.

Kandidáti budoucnosti *Host do domu* 15, 1968, č. 1, leden, s. 40–48. • Úvaha nad sborníkem *Slovo, písmo, akce, hlas* (usp. Bohumila Grögerová a Josef Hiršal, ČS 1967) – viz též článek *Vlastní v cizím* (LtN č. 39/1967). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 74–83. ► *Česká vizuální poezie (Teoretické texty)* Uspořádala a úvod napsala Eva Krátká. Brno, Host 2013, s. 261–269.

Protokoly IV. sjezdu Svazu československých spisovatelů *Sešity pro mladou literaturu* 3, 1968, č. 19, březen, s. 50. • Recenze stejnojmenné publikace; rubrika *Konfrontace*. Paralelní recenze Františka Vrby, Zdeňka Mahlera, Vratislava Effenbergera

a Petra Kabeše, s úryvkem z článku Františka Halase Spisovatel a politik, napsaného k 1. sjezdu spisovatelů v r. 1946. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 84–86. ► *Host* 23, 2007, č. 6, 13. 6., s. 19 (fotoreprint 1968). ► *Sešity (Výběr z 33½ čísel časopisu)* Uspořádal Petr Kabeš za přispění Jaroslava Kořána a Dušana Karpatského, výtvarná část a grafická úprava Milan Grygar, Praha, Gallery 2009, s. 342–343.

▲ Pludek, Alexej: Ale, ale, pane Brousek *Sešity pro literaturu a diskusi* 3, 1968, č. 23, září, s. 56.

Kritický glosář – březen I *Literární listy* 1, 1968, č. 4, 21. 3., s. 8. • Poznámky o oceněných knihách nakladatelství Čs. spisovatel a dále glosy o knihách Marie Průšákové *Experiment s nevěrou* (ČS 1968), Karla Tomáška *Zatracený štěstí* (NV 1967), o časopisech *Impuls*, *Index* a o zaniklém časopise *Knížní kultura*. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 87–92 (s titulem Kritický glosář I).

[Podpis dopisu] Otevřený dopis *Literární listy* 1, 1968, č. 5, 28. 3., s. 1 a 2. • Podpis pod dopisem adresovaným ÚV KSČ. •

Obeznámení se soumrakem *Host do domu* 15, 1968, č. 4, duben, s. 56–58. • Recenze antologie nových amerických básníků *Obeznámení s nocí* (ed. S. Mareš a J. Zábřana, ČS 1967). •

[Podpis dopisu] Dopis Kruhu nezávislých spisovatelů Ústřednímu výboru Svazu čs. spisovatelů *Sešity pro mladou literaturu* 3, 1968, č. 20, duben, s. 52. • Podpis dopisu o ustavení Kruhu nezávislých spisovatelů dne 29. 3. 1968; podepsáno 72 spisovatelů. • ► *Sešity (Výběr z 33½ čísel časopisu)* Uspořádal Petr Kabeš za přispění Jaroslava Kořána a Dušana Karpatského, výtvarná část a grafická úprava Milan Grygar, Praha, Gallery 2009, s. 361.

Kritický glosář – březen II *Literární listy* 1, 1968, č. 6, 4. 4., s. 8–9. • Poznámky o oceněných knihách v nakladatelství *Mladá fronta*, o knize Josefa Rodra *Poslední soudce lidstva* (Kruh 1967), o sbírkách Jarmily Otradovicové *Večer naděje*, Antonína Bartuška *Červené jahody* a Jiřího Suchého *Pro kočku* (vše ČS 1968). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 93–98 (s titulem Kritický glosář II).

▲ Otradovicová, Jarmila: O nutnosti dialogu mezi autorem a kritikem *Literární listy* 1, 1968, č. 10, 2. 5., s. 9.

▲ Bednář, Kamil: Protestuji *Literární listy* 1, 1968, č. 10, 2. 5., s. 9.

▲ Červenka, Miroslav: Bude svobodná také kritika literatury? *Literární listy* 1, 1968, č. 11, 9. 5., s. 8.

Demokracie, ženo má, neplač *Literární listy* 1, 1968, č. 9, 25. 4., s. 7. • Článek o úloze a funkci literární redakce LL v současných společenských podmínkách. • ► *Nachrichten aus der ČSSR (Dokumentation der Wochenzeitung Literární listy)* Hrsg. von Josef Škvorecký, Frankfurt am Main, Suhrkamp 1968, s. 235–238 (do němčiny s titulem *Demokratie, du mein Weib, weine nicht* přeložil Anton Hamm). ► *Česky Podřezávání větve* (1999), s. 99–102.

Když jsem se před lety seznámil... *Listy Klubu přátel poezie*, 1968, květen, s. 4–5.
• Článek o překladatelské praxi v SSSR. Pod nadtitulem Tři hlasy o překládání české poezie přispěli dále Vladimír Kafka a Vladimír Mikeš. •

Studené slunce... *Literární listy* 1, 1968, č. 10, 2. 5., s. 6; ab. • Poznámka k ukázce ze stejnojmenného románu Jiřího Muchy (ČS 1968). •

Národní prokletý (20. května 1968 Vladimír Holan prohlášen národním umělcem) *Literární listy* 1, 1968, č. 13, 23. 5., s. 9. • Článek o Vladimíru Holanovi. •

▲ jpš [= Jiří Pištora]: Sám proti sobě *Sešity pro mladou literaturu* 3, 1968, č. 22, červen, s. 54.

Vychází Studené slunce *Nové knihy*, 1968, č. 22, 28. 5., s. 1. • Recenze stejnojmenného románu Jiřího Muchy (ČS 1968). •

[Podpis výzvy] Připojujeme se... *Literární listy* 1, 1968, č. 14, 30. 5., s. 2. • Solidarizace redaktorů LL s výzvou VŠ studentů ke znovunavázání diplomatických styků ČSR a Izraele. •

Mezi bezpočtem básníků... *Literární listy* 1, 1968, č. 14, 30. 5., s. 6; ab. • Poznámka k ukázkám z dosud netištěných básní Zdeňka Kriebela. •

Učitel Vančura a žák Menzel *Literární listy* 1, 1968, č. 14, 30. 5., s. 8. • Recenze filmu Jiřího Menzela *Rozmarné léto* (podle novely Vladislava Vančury). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 123–126.

▲ Stankovič, Andrej: Dvakrát o nové vlně *Tvář*, 1969, č. 1, leden, s. 59–63. • Původně na s. 54–58 *Tváře* č. 1/1968, které mělo vyjít v září 1968. Kvůli okupaci ČSSR vojsky zemí Varšavské smlouvy však nevyšlo a připravené materiály byly postupně uplatňovány v dalších číslech *Tváře*, která začala vycházet až od listopadu 1968. „[...] Menzel naproti tomu (s Hrabalem a v *Rozmarném létě* s Václavem Nývlttem) usiluje vědomě o to, aby jeho průmyslový výrobek šel dobře na odbyt. To však vede k stejné póze, jako je ‚umělectví‘ (Vláčil), k póze ‚řemeslnictví‘, která nadto přinejmenším stejně konvenuje kýčovitým požadavkům; alespoň tak můžeme soudit podle závistivého doznání A. Brouska, že mu na *Rozmarném létě* ‚podvědomě nejvíce zaimponovalo nakonec to, jak se Menzel, coby kejklíř Arnoštek, naučil netrikově cvičit na provaze‘. Přiznám se, že ani já jsem ve filmu nic impozantnějšího nenašel. Brousek však ve své úvaze pokračuje – a není divu, že v podobném stylu, jakým A. J. Liehm píše o Ostře sledovaných vlcích: ‚Mám však za to, že [Menzel] podal vrcholně riskantní výkon právě jako umělec, že se mu povedl složitý ekvivalent rafinovaného literárního díla, jakých je málo ve filmu vůbec. Navíc [...] působí Menzelův film jako film vysloveně divácký, i když většině spontánních diváckých reakcí jistě zůstanou zastřeny právě méně komediální vrstvy pod povrchem obrazů a slov.‘ ¶ Při čtení podobných úvah nutně tanou na mysli dvě jejich možná návěští, a sice Leninovy vývody o důležitosti filmu jako nejmasovějšího umění a surrealistické ‚umění budou jednou dělat všichni‘. Je jasné, že oproti Vláčilovi je na Menzelově straně o výhodu víc, o výhodu, které dosáhl svou přesnou aranžérskou reflexí už při výběru vhodného objektu pro filmovou realizaci. Všechny banální praktiky ‚filmové řeči‘ u něho nezůstávají osamoceny, jsou podepřeny rezonancí s celkovou banalitou literární předlohy nebo alespoň s jejími šikovně vyextrahovanými banálními momenty (jako je tomu v případě *Rozmarného léta*). Taková leporela jsou potom pro úspěch jako stvořená.“ – Brouskova replika v článku *Nová vlna ve stojatých vodách* (*Listy* č. 7/1969). • ► *Tvář (Výbor z časopisu)* Uspořádal Michael Špirit. Praha, Torst

1995, s. 451–457. ► *Andrej Stankovič: Co dělat, když Kolja vítězí* Uspořádal Michael Špirit. Praha, Triáda/Revolver Revue 2008, s. 9–19.

Jistý trpělivý kritik... *Literární listy* 1, 1968, č. 17, 20. 6., s. 12; ab. • Glosa o nejmladší vlně české poezie; k veršům Petra Skarlanta, Jindřicha Zogaty, Libuše Palečkové, Ivana Hartela, Karla Sýse a Olgy Neveršilové. •

Úskalí aktuálnosti *Literární listy* 1, 1968, č. 19, 4. 7., s. 10. • Recenze filmu Ladislava Helgeho Stud. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 127–130.

Ivan Diviš je básník zběsilý... *Literární listy* 1, 1968, č. 20, 11. 7., s. 9; ab. • Medailon; k ukázkám z rukopisné sbírky Noé vypouští krkavce. •

[Podpis dopisu] Poselství občanů předsednictvu ÚV KSČ *Literární listy* 1, 1968, zvl. vyd., 26. 7., s. 2.

Kritický glosář – srpen I *Literární listy* 1, 1968, č. 25, 15. 8., s. 10–11. • Poznámky o knihách Jana Procházky *Politika pro každého*, Richarda Matthiase Müllera *Sokratovské dialogy* (obě MF 1968) a Oty Brücka *Na průsmyku bílý kříž* (NV 1968). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 103–106 (s titulem Kritický glosář III).

Friedrich Hölderlin *Listy Klubu přátel poezie*, 1968, listopad, s. 5. • Článek o německém básníkovi (ukázky veršů v autorském překladu na s. 6–7, srov. následujícím záznam). •

Friedrich Hölderlin *Listy Klubu přátel poezie*, 1968, listopad, s. 6–7. • Překlad čtyř básní. Uvozeno B.ou statí (s. 5, viz předchozí záznam). • ► *Básnické dílo 2 – překlady* (2015), s. 120, 194, 209 a 94.

S Jakobsonem a Bogatyrevem v srpnové Praze (Rozmlouvali Felix Vodička, Miroslav Červenka a Antonín Brousek) *Listy* 1, 1968, č. 1, 7. 11., s. 10–11. • Rozhovor u příležitosti Slovanského sjezdu o aktivitě české lingvistiky a literární vědy ve dvacátých a třicátých letech. •

Spříznění volbou v srdci Evropy *Listy* 1, 1968, č. 2, 14. 11., s. 10. • Recenze filmů *Drahoslava Holuba V srdci Evropy*, *Bohuslava Musila a Ivana Soeldnera Československé jaro 1968* a *Karla Vachka Spříznění volbou*. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 131–134.

O počasí *Listy* 1, 1968, č. 3, 21. 11., s. 2. • Fejeton. •

Kritický glosář – listopad I *Listy* 1, 1968, č. 3, 21. 11., s. 10–11. • Poznámky o setkání českých a slovenských spisovatelů se švýcarskými autory v Rüşchlikonu a o tamějším uvedení pásma ze současné české poezie, sestaveného Petrem Lotarem. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 107–111 (s titulem Kritický glosář IV).

Úzce specializovaný univerzál *Listy* 1, 1968, č. 4, 28. 11., s. 10. • Recenze filmů *Frančiška Vláčila Údolí včel* (podle scénáře Vladimíra Körnera) a *Marketa Lazarová* (podle prózy Vladislava Vančury). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 135–138.

Sedm otázek pro Antonína Brouska *Orientace* 3, 1968, č. 6, prosinec, s. 32–34. • Rozhovor; připravil Miroslav Červenka. •

1969

Historie končí, začíná poezie *Zelený host* Z nové makedonské poezie přeložil Pando Kolevski za spolupráce Antonína Brouska. Praha, Mladá fronta 1969, s. 117–120; spoluautor Pando Kolevski. • Doslov k antologii makedonské poezie. •

O slepičí krok *Listy* 2, 1969, č. 1, 9. 1., s. 1 a 2. • Fejeton. •

Připomínka ke spolupráci *Listy* 2, 1969, č. 5, 6. 2., s. 2; spoluautoři Ladislav Dvořák, Václav Havel, Josef Hiršal, Petr Kopta, Josef Topol, Jan Vladislav a Josef Vohryzek. • Kritická poznámka ke stanovisku ÚV SČSS k politické situaci v zemi, nazvanému Jen ve spolupráci (*Listy* č. 4/1969). •

Outsideři píší básně *Práce* 25, 1969, č. 39, 15. 2., příl. s. 8. • Fejeton. •

Nová vlna ve stojatých vodách *Listy* 2, 1969, č. 7, 20. 2., s. 8. • Článek o filmech Jaroslava Balíka *Ta třetí* (podle Jaroslava Havlíčka), Jaroslava Poláka *Nebeští jezdci* (podle Filipa Jánského), Oldřicha Daňka *Královský omyl*, Karla Kachyni *Vánoce s Alžbětou* (podle Jana Procházky) a Jana Valáška *Naše bláznivá rodina* (podle Jana Procházky). Obsahuje též repliku na reakci A. Stankoviče z *Tváře* č. 1/1969: „[...] Jsme ostatně i v současné literatuře svědky toho, jak se ‚outsiderství‘ takřka přes noc obrací v ‚oficialitu‘, aniž by tím byla popřena jakákoli již existující hodnota díla – viz jen případ Hrabalův či Holanův. Proto mi stejně pošetilé i voluntární, stejně v první řadě sebezaštiťující připadá i Procházkoví opačné (a rozhodně ještě kvalifikovanější) stanovisko takového Andreje Stankoviče, který v 1. čísle letošní *Tváře* uvedl v pochybnost uměleckou ryzost, originalitu, ba i etickou bezúhonnost Jiřího Menzela jen na základě skutečnosti, že jeho filmy došly vnějšího úspěchu a uznání. Už proto jsou automaticky jaksi podezřelé. Což to není v podstatě jen naivní reakce na zvrhlé a zlovolné zhodnocení a oceňování uměleckých děl, jež u nás převládlo po roce 1948? Což to není odpor proti deformaci deformací právě opačnou? ¶ Připadá mi nadmíru zábavné představit si už jen to, že většina filmů, o nichž jsem se dnes zmínil, mohla by si na pozadí ‚zoficiálnělé‘ a uznané ‚nové vlny‘ činit vlastně nárok na sui generis outsiderství a rezervovat si tak pro sebe pravé a definitivní ocenění teprve v jasnozřivé budoucnosti... [...]“ • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 139–145.

V nulovém bodě *Listy* 2, 1969, č. 10, 13. 3., s. 8. • Recenze filmu Antonína Máši *Ohlédnutí* (podle novely Mileny Honzíkové). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 146–149.

Ošidnost symbolů *Listy* 2, 1969, č. 14, 10. 4., s. 8. • Článek o filmu Jaromila Jireše *Žert* (podle románu Milana Kundery). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 150–154.

Fejeton jako sen *Listy* 2, 1969, č. 15, 17. 4., s. 1 a 2. • Fejeton. •

Recenzentův konec *Listy* 2, 1969, č. 18, 7. 5., s. 8. • Recenze filmu Evalda Schorma *Farářův konec* (podle povídky Josefa Škvoreckého). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 155–158.

Nesmuteční hrana za V. N. *Host do domu* 16, 1969, č. 10, s. 19–24. • Článek o tvorbě a rozporných rysech osobnosti Vítězslava Nezvala. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 115–120. ► *Z dějin českého myšlení o literatuře 3, 1958–1969 (Antologie k Dějinám české literatury 1945–1990)* Vybral, uspořádal a edičně připravil Michal Příbáš. Praha, Ústav pro českou literaturu AV ČR 2003 (Dokumenty, sv. 3), s. 253–260.

Jiří Kolář *Universum*, 1969, č. 6, s. 12–13; německá a anglická mutace. • Medailon k ukázkám z autorových básní. •

Friedrich Hölderlin: Endymion *Listy Klubu přátel poezie*, 1969, září, s. 13–14. • Článek o připravovaném svazku základní řady KPP na rok 1970 (ukázky v autorském překladu na s. 14–15, srov. následující dva záznamy). •

Friedrich Hölderlin: Že jsem byl chlapcem... – Den co den procházím... – Básníci svatoušci *Listy Klubu přátel poezie*, 1969, září, s. 14. • Překlad tří básní. Uvedeno B.ovou statí (s. 13–14, viz předchozí a následující záznam). • ► *Básnické dílo 2 – překlady* (2015), s. 77, 108 a 92.

Hölderlin příteli Neufferovi... *Listy Klubu přátel poezie*, 1969, září, s. 15. • Překlad úryvků ze tří dopisů (z roku 1794 a dále Goethe Schillerovi 1797 a Hans Zimmer Hölderlinově matce 1812). Uvedeno B.ovou statí a překlady básní (s. 13–14, viz předchozí dva záznamy). • ► *Básnické dílo 2 – překlady* (2015), s. 236–237, 290–291 a 264.

B – Antonín Brousek (Dodatky ke straně 44 Slovníku českých spisovatelů) *Mladá fronta* 25, 1969, č. 218, 16. 9., s. 4. • Rozhovor; připravila dp (= Dana Posekaná). •

1970

Literatura jako soukromé rozhodnutí *Listy Köln am Rhein*. Zvláštní vydání k 21. 8. 1970, s. 6–7. • Esej o postavení české literatury ve světě a o pozici českých exilových autorů. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 161–170. ► *Z dějin českého myšlení o literatuře 4, 1970–1989 (Antologie k Dějinám české literatury 1945–1990)* Vybral, uspořádal a edičně připravil Michal Příbáš. Praha, Ústav pro českou literaturu AV ČR 2005 (Dokumenty, sv. 4), s. 141–149.

Viz: 1966

1971

Sebastian Brant – Albrecht Dürer: Loď bláznů *Listy Klubu přátel poezie*, 1971, září, s. 14. • Překlad dvou básní u příležitosti připravovaném svazku výběrové řady KPP na rok 1972. Jako překladatel uveden Josef Brukner. • ► *Básnické dílo 2 – překlady* (2015), s. 10 a 14.

1972

Sebastian Brant – Albrecht Dürer: Loď bláznů Z německého originálu Das Narren Schyff pod jménem Josef Brukner přeložil a doslov (s. 22–23) napsal A. B. Praha, Československý spisovatel 1972 (Klub přátel poezie. Výběrová řada), 24 stran. • Překlad výboru. • ► *Básnické dílo 2 – překlady* (2015), s. 7–32.

Středověký bestseller *Sebastian Brant – Albrecht Dürer: Lod' bláznů* Z německého originálu *Das Narren Schyff* pod jménem Josef Brukner přeložil a doslov napsal A. B. Praha, Československý spisovatel 1972 (Klub přátel poezie. Výběrová řada), s. 22–23. ● Doslov k překladu výboru (viz předchozí záznam). ● ► *Básnické dílo 2 – překlady* (2015), s. 33–35.

Josef Lederer: Sopka islandská a jiné verše (1969–1972) Redigoval Antonín Brousek. Köln am Rhein, Index 1972 (Poezie, sv. 20), 47 stran. ● Edice. ●

1973

František Listopad: Černý bílý, nevím (1956–1972) K vydání připravil Antonín Brousek. Köln am Rhein, Index 1973 (Poezie, sv. 19), 79 stran. ● Edice. ●

Vladimíra Čerepková: Ztráta řeči (1970–1972) Redigoval Antonín Brousek. Köln am Rhein, Index 1973 (Poezie, sv. 21), 88 stran. ● Edice. ●

Mythologisierung der Sprache *Neue Rundschau* 84, 1973, č. 2, s. 327–331. ● Recenze německého vydání románu Alexandra Solženicyna *August* čtyřnadicetého (August Vierzehn; Darmstadt/Neuwied, Luchterhand 1972). ●

Mácha a ti druzí *Svědectví* 12, 1973/74, č. 46, [srpen] 1973, s. 345–353. ● Polemika s článkem Ivo Fleischmanna *Jedno dějství dlouhého dramatu* (*Svědectví* č. 45/1973). ● ► *Podřezávání větve* (1999), s. 443–454.

▲ Fleischmann, Ivo: Milý pane redaktore... *Svědectví* 12, 1973/74, č. 47, [březen] 1974, s. 567–570.

Marxisten contra Formalisten *Neue Rundschau* 84, 1973, č. 4, s. 724–730. ● Recenze stejnojmenného výboru textů sovětské literární vědy (usp. Hans Günther; Hanser 1973). ● ► *Podřezávání větve* (1999), s. 171–179 (z němčiny přeložila Veronika Dudková s titulem *Marxisté kontra formalisté*).

1974

Milý redaktore... *Svědectví* 12, 1973/74, č. 48, [říjen] 1974, s. 801–805. ● Replika na článek Ivo Fleischmanna (*Svědectví* č. 47/1974). ● ► *Podřezávání větve* (1999), s. 455–462.

▲ Fleischmann, Ivo: Pane Tigride... *Svědectví* 13, 1975/76, č. 49, [duben] 1975, s. 190–191.

1975

Archipel oder Kontinent? *Neue Rundschau* 86, 1975, č. 1, s. 127–141. ● Článek o ruské exilové literatuře představované v časopise *Kontinent* a o jejím přijetí na Západě. ●

Einzelkämpfer, Patriot, Geschichtsoptimist *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 26, 1975, č. 260, 8. 11., příl. Bilder und Zeiten, s. 5. ● Recenze německých vydání knih Alexandra Solženicyna *Bodalsja teljonok s dubom* (*Die Eiche und das Kalb*) a *Drei reden an*

die Amerikaner (obojí Darmstadt/Neuwied, Luchterhand 1975). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 351–355 (z němčiny přeložila Veronika Dudková s titulem Osamělý bojovník, patriot, historický optimista).

Ihre unverwechselbare Lebenserfahrung *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 26, 1975, č. 279, 2. 12., příl. Literatur, s. 1. • Recenze německého vydání vzpomínek Naděždy Mandelštamové Vospominanija (Generation ohne Tränen; Frankfurt am Main, S. Fischer Verlag 1975). •

1976

Autoren des Bandes *Kontinent. Sonderband Prag (Unabhängiges Forum nicht-exilierter tschechoslowakischer Autoren)*. Uspořádali Ota Filip a Pavel Tigrid. Frankfurt am Main, Ullstein 1976, s. 339–351. • Slovníková hesla: Vratislav Blažek (s. 339), Václav Černý (s. 339–340), Alexander Dubček (s. 340), Ladislav Dvořák (s. 340–341), Josef Frajs (s. 341), Jiří Gruša (s. 341–342), Jiří Hájek (historik a politik, s. 342), Václav Havel (s. 342–343), Bohumil Hrabal (s. 343–344), Ivan Kadlecík (s. 344), Karel Kaplan (s. 344–345), Mojmír Klánský (s. 345), Ivan Klíma (s. 345–346), Alexander Kliment (s. 346), Zdeněk Rotrekl (s. 347), Jaroslav Seifert (s. 347–348), Karol Sidon (s. 348–349), Karel Šiktanc (s. 349), Julius Tomin (s. 350), Jan Trefulka (s. 351–352), Ludvík Vaculík (s. 351). U jmen Jan Milota (s. 346) a Jan Teren (s. 350) uvedeno, že jde o pseudonymy autorů žijících v Praze (= ??? a Jiří Lederer). •

Botanizování na hřbitově *Svědectví* 13, 1975/76, č. 51, [duben] 1976, s. 499–511, č. 52, [září] 1976, s. 665–676. • Článek o knihách Václava Honse Únor (MF 1973), Černé milosti (ČS 1972), Byl tenkrát v zemi máj (MF 1975) a Noční souboje (Melantrich 1975), Josefa Hanzlíka Krajina Eufórie (ČS 1972), Michala Černíka Sklizeň srdce (ČS 1974) a Náhradní krajina (Blok 1971), Karla Sýse Newton za neúrody jablek (ČS 1969) a Pootevřený anděl (ČS 1972) a Petra Skarlanta Hebká kůže (ČS 1972) a Paříž, Paříž! (ČS 1973). • ► *Na brigádě* (1979), s. 11–35 (rozšířeno o kritiku knih Václava Honse Zapečetěná holubice [ČS 1975], Michala Černíka Kdybychom nechodili po cestách [ČS 1976] a Milostná listování [Melantrich 1977] a Petra Skarlanta Kdo jde po dně budoucího jezera [Melantrich 1973]). ► *Antologie textů ke studiu české literatury po r. 1945* [Vybrali, sestavili, úvod a uvozující komentáře k jednotlivým celkům napsali Iva Málková a Martin Pilař. Ostrava, Ostravská univerzita 1996 (Učební texty FF Ostravské univerzity), s. 190–202 (úryvek). ► *Podřezávání větve* (1999), s. 207–247 (ve verzi 1979).

Zärtlichkeiten im Kuhstall *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 27, 1976, č. 139, 29. 6., s. 22. • Recenze německého vydání básní Alexandra Solženicyna Prusskije noči (Ostpreußische Nächte; Darmstadt/Neuwied, Luchterhand 1976). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 356–359 (z němčiny přeložila Veronika Dudková s titulem Něha v kravíně).

Im Netz der Leningrader Unterwelt *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 27, 1976, č. 169, 3. 8., s. 18. • Recenze německého vydání románu Venjamina Kaverina Ispolnenije želanij (Die Erfüllung der Wünsche; Frankfurt am Main, Insel Verlag 1976). •

Kontinent – russisch und tschechisch *Neue Rundschau* 87, 1976, č. 3, s. 504–508. • Recenze zvláštního čísla časopisu Kontinent: Sonderband Prag (usp. Ota Filip a Pa-

vel Tigrid; Ullstein 1976). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 180–186 (z němčiny přeložila Veronika Dudková s titulem Kontinent – rusky a česky).

Wer kennt bei uns den Erzähler Jewgenij Samjatin? *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 27, 1976, č. 214, 24. 9., s. 24. • Recenze německého vydání románu Jevgenije Zamjatina *My* (Wir; München, Wilhelm Heyne Verlag 1975) a výboru z povídek *Rußland ist groß* (Wiesbaden, Limes Verlag 1976). •

Ein Opfer dankt seinem Mörder *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 27, 1976, č. 259, 16. 11., příl. Literatur, s. 6. • Recenze satir Ladislava Mnačka *Die Festrede* (München, Paul List Verlag 1976). •

Pointierte Wirklichkeit der DDR *Neue Rundschau* 87, 1976, č. 4, s. 674–678. • Recenze souboru krátkých próz Reiner Kunzeho *Die wunderbaren Jahre* (S. Fischer 1976). •

Den Zöglingen des Archipels hat der infantile Westen nichts zu bieten *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 27, 1976, č. 276, 7. 12., příl. Literatur, s. 5. • Recenze třetího svazku německého vydání románu Alexandra Solženicyna *Archipelag GULAG* (Der Archipel GULAG (Bern/München, Scherz Verlag 1976). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 360–363 (z němčiny přeložila Veronika Dudková s titulem Navrátilcům z Gulagu nemá infantilní Západ co nabídnout).

Jenseits der Gesammelten Schriften *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 27, 1976, č. 288, 21. 12., s. 20. • Recenze německého vydání románu Ilji Erenburga *Das bewegte Leben des Lasik Roitschwantz* (Suhrkamp 1976). •

1977

Umwelt und Lebensgeschichte im Gedicht *Neue Rundschau* 88, 1977, č. 1, s. 125–132. • Recenze básnických sbírek Rudolfa Langera *Überholvorgang* (Neske 1976), Rolfa Haufse *Die Geschwindigkeit eines einzigen Tages* (Rowohlt 1976), Davida Rokeaha *Wo die Stachelrosen wachsen* (S. Fischer 1976) a výboru Horsta Bieneka *Gleiwitzer Kindheit* (Hanser 1976). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 187–197 (z němčiny přeložila Veronika Dudková s titulem Svět a životní příběhy v básni).

Dostojewski für Leser *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 28, 1977, č. 102, 3. 5., s. 22. • Recenze monografie Maximiliana Brauna *Dostojewskij – Das Gesamtwerk als Vielfalt und Einheit* (Verlag Vandenhoeck & Ruprecht 1976). •

Sozialistischer Alltag pointillistisch *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 28, 1977, č. 123, 28. 5., s. 22. • Recenze německého vydání knihy Alexandra Klimenta *Nuda v Čechách* (*Die Langweile in Böhmen*; Reich Verlag AG 1977). •

Vom Traum zur empirischen Wirklichkeit *Neue Rundschau* 88, 1977, č. 3, s. 466–468. • Recenze básnické sbírky Elisabeth Borchersové *Gedichte* (Suhrkamp 1977). •

Balanceakt über einigen Niederungen *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 28, 1977, č. 231, 5. 10., s. 26. • Recenze německého vydání románu Oty Filipa *Poskvrněné počty* (*Maiandacht*; S. Fischer Verlag 1977). •

Ein Mädchen wird erwachsen *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 28, 1977, č. 236, 11. 10., příl. Literatur, s. 6. • Recenze německého vydání románu Venjamina Kaverina *Das offene Buch* (Luchterhand Verlag 1977). •

Das traurige Lied von der unbesiegbaren Macht des Verstandes *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 28, 1977, č. 271, 22. 11., příl. Literatur, s. 6. • Recenze německého vydání knihy Michaila Zoščenka *Schlüssel des Glücks* (Kindler Verlag 1977). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 364–366 (z němčiny přeložila Veronika Dudková s titulem *Smutná píseň o neporazitelné moci rozumu*).

Bei mir gibt's kein Kino, liebe Freunde *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 28, 1977, č. 289, 13. 12., příl. Literatur, s. 4. • Recenze německého vydání povídek Vladimira Maramzina *Ja, s poščečinoj v rukach* (Ich, mit einer Ohrfeige in der Hand; Berlin/Frankfurt am Main/Wien, Ullstein Verlag 1977). •

1978

Jednou z největších kulturních ostud... *Jaroslav Seifert: Všechny krásy světa* Gramofonovou desku vydalo nakladatelství Šafrán za podpory Nadace Charty 77 ve Stockholmu. Nahráno v roce 1978 v Praze. Ukázky z knihy Jaroslava Seiferta *Všecky krásy světa* čte Vlasta Chramostová. Vybral, sestavil a text na obalu napsal Antonín Brousek. Obal Jan Kristofori. Produkce Jiří Pallas. Technická úprava studio Decibel Stockholm. SAF 785 Mono. • Strana A: 1. Úvod (čte Jaroslav Seifert), 2. Bohyně ranních červánků, 3. Dosti Wolker! Strana B: 1. Smíchovský dance macabre, 2. U hrobu rabbiho Löwa, 3. Kuchyňské hodiny. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 708–710.

Vor der Oktoberrevolution *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 29, 1978, č. 14, 17. 1., s. 20. • Recenze německého vydání vzpomínek Anastázie Cvetajevové *Kindheit mit Marina* (Limes Verlag 1977). •

Als der große Babel jung war *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 29, 1978, č. 42, 18. 2., příl. Bilder und Zeiten, s. 5. • Recenze německého vydání reportáží Isaaka Babela *Petersburg 1918* (Neske 1977). •

Einen Herbstmorgen in etwas Bleibendes verwandeln *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 29, 1978, č. 120, 10. 6., příl. Bilder und Zeiten, s. 5. • Recenze německého vydání výboru z povídek Konstantina Paustovského *Erzählungen vom Leben* (Suhrkamp 1978). •

Eine Chance blieb ungenutzt *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 29, 1978, č. 153, 20. 7., s. 18. • Recenze německého vydání výboru z teoretických prací Maxima Gorkého *Wie ich schreibe – Literarische Porträt. Aufsätze, Reden, Briefe* (Winkler Verlag 1978). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 367–370 (z němčiny přeložila Veronika Dudková s titulem *Nevyužitá šance*).

Unter Abenteurern in der Sowjetunion *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 29, 1978, č. 165, 3. 8., s. 14. • Recenze německého vydání knihy Vladimira Maximova *Die Ballade von Sawwa* (Propyläen Verlag 1978). •

Der gute Mensch geht unter *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 29, 1978, č. 215, 30. 9., příl. Bilder und Zeiten, s. 5. • Recenze německého vydání románu Vladislava Vančury Pekař Jan Marhoul (Der Bäcker Jan Marhoul; Suhrkamp 1978). •

Der Schrauben Toben oder Schwierigkeiten mit dem Lyriker Alexander Block *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 29, 1978, č. 229, 17. 10., příl. Literatur, s. 8. • Recenze německého vydání třídílného výboru z díla Alexandra Bloka *Ausgewählte Werke* (Hanser 1978). •

Tolstoi und die Frauen *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 29, 1978, č. 257, 18. 11., příl. Bilder und Zeiten, s. 7. • Recenze německého vydání knihy Alji Rachmanovové Tolstoi: *Tragödie einer Ehe* (Paul Neff Verlag 1978). •

Kompendium des Exekutionswesens *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 29, 1978, č. 286, 23. 12., s. 22. • Recenze německého vydání knihy Pavla Kohouta *Katyně* (Die Henkerin; Hoffmann und Campe/Reich 1978). •

1979

Na brigádě Toronto, Sixty-Eight Publishers v květnu 1979, 320 stran; spoluautor Josef Škvorecký. • Obsahuje Poznámku autorů, pět Brouskových studií o normalizační české poezii, devět Škvoreckého studií o normalizační české próze a bibliografii analyzovaných děl. Brouskův oddíl Poezie (s. 9–155) obsahuje zrevidovanou a rozšířenou práci *Botanizování na hřbitově* (Svědectví č. 51 a 52/1976) a dále studie *Poeta lapideus – básník skalní aneb Knihy přísně o dnešku* (s. 66–81; o Ivanu Skálovi), *Domov v množném čísle* (s. 82–115; o Donátu Šajnerovi, Karlu Bouškovi a Josefu Rumlerovi), *Co zbylo z Května aneb Konečně sám!* (s. 116–132; o Miroslavu Florianovi) a *Básník českého charakteru?* (s. 133–155; o Vilému Závadovi). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 207–325.

Ivan Blatný: Stará bydliště Z rukopisů autora uspořádal a doslov napsal Antonín Brousek. Toronto, Sixty-Eight Publishers v říjnu 1979, 127 stran. • Edice. • ► 2. vyd. Brno, Petrov 1992, 108 stran. • Ediční poznámku a doslov napsal Martin Pluháček. A. B. v tiráži neuveden. • ► 3. vyd. tamtéž 1997, 103 stran. • Nepodepsaná ediční poznámka informuje v duchu poznámky k 2. vydání o A. B. jako pořadateli svazku. V tiráži A. B. neuveden. • ► 4. vyd. tamtéž 2002, 112 stran. • Dtto. •

Návrat ztraceného básníka *Ivan Blatný: Stará bydliště* Z rukopisů autora uspořádal a doslov napsal Antonín Brousek. Toronto, Sixty-Eight Publishers v říjnu 1979, s. 101–124. • Doslov, datováno Berlín, květen–červen 1979. • ► *Kritický sborník* 2, 1982, č. 4, s. 10–28. ► *Podřezávání větve* (1999), s. 463–481.

▲ Hron, Jiří: Mírně řečeno: o nepřesnosti *Listy* 10, 1980, č. 5, říjen, s. 48–49.

Poesie in Rückmarsch *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 30, 1979, č. 96, 25. 4., s. 26. • Recenze německé mutace 9. čísla ruského exilového časopisu *Kontinent*. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 198–200 (z němčiny přeložila Veronika Dudková s titulem *Poezie na ústupu*).

Der plötzliche Reichtum Wallensteins *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 30, 1979, č. 102, 3. 5., s. 24. • Recenze německého vydání románu Oty Filipa Valdštýn a Lukrecie (Wallenstein und Lukretia; S. Fischer Verlag 1978). •

Maximows Nashörner *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 30, 1979, č. 119, 23. 5., s. 25. • Recenze 19. čísla ruského exilového časopisu Kontinent. •

Streit um die göttliche Substanz *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 30, 1979, č. 169, 24. 6., s. 18. • Recenze německého vydání knihy Karla Čapka Továrna na Absolutno (Die Fabrik des Absoluten; Paul Zsolnay Verlag 1979). •

Der russische Lyriker Brodskij *Neue Rundschau* 90, 1979, č. 3, s. 440–444. • Recenze německého vydání výboru z básní Josifa Brodského Einem alten Architekten in Rom (Piper Verlag 1978). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 371–376 (z němčiny přeložila Veronika Dudková s titulem Ruský lyrik Brodskij).

Das unmenschliche Anlitz *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 30, 1979, č. 284, 6. 12., s. 22. • Recenze německého vydání knihy Jiřího Lederera České rozhovory (Tschechische Gespräche; Rowohlt 1979). •

1980

Der angepaßte Sowjetmensch *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 31, 1980, č. 86, 12. 4., příl. Bilder und Zeiten, s. 7. • Recenze německého vydání románu Alexandra Zinovjeva Lichte Zukunft (Diogenes Verlag 1979). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 377–379 (z němčiny přeložila Veronika Dudková s titulem Přizpůsobivý sovětský člověk).

Die schlimmen Erfahrungen einer gläubigen Kommunistin *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 31, 1980, č. 177, 2. 8., příl. Bilder und Zeiten, s. 7. • Recenze německého vydání knihy Jevgenije Ginsburgové Gratwanderung (R. Piper & Co. Verlag 1980). •

Osip Mandelštam: Topůrko pro kata *Svědectví* 16, 1980/81, č. 62, [říjen] 1980, s. 385–389; A. B. • Recenze Mandelštamovy knihy v překladu Jiřího Kovtuna (Index 1979). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 380–386 (s titulem Kovtunův Mandelštam).

1981

Wie ein Siebenschläfer *Autoren im Exil* Herausgegeben von Karl Corino. Frankfurt am Main, Fischer Taschenbuch Verlag 1981, s. 26–36. • Úvaha o spisovatelích v exilu. •

Kdo má to srdce... *Karel Hvížd'ala: České rozhovory ve světě* Köln, Index 1981, s. 378–412. • Rozhovor, datováno říjen 1980. • ► *Karel Hvížd'ala: České rozhovory ve světě* 2. vydání, Praha, Čs. spisovatel 1992, s. 301–327.

Doslov *Karel Hvížd'ala: České rozhovory ve světě* Köln, Index 1981, s. 413–419. ► *Karel Hvížd'ala: České rozhovory ve světě* 2. vydání, Praha, Čs. spisovatel 1992, s. 329–332.

Pavel Javor: Plamen a píseň Výbor veršů uspořádal a doslov napsal Antonín Brousek. Toronto, Sixty-Eight Publishers v květnu 1981, 143 stran. • Edice. •

Říká se: o mrtvých jen dobré... *Pavel Javor: Plamen a píseň* Výbor veršů uspořádal a doslov napsal Antonín Brousek. Toronto, Sixty-Eight Publishers v květnu 1981, s. 132; A. B. • Poznámka uvozující doslov k výboru z básní Pavla Javora, který zemřel před vydáním knihy, 21. 1. 1981. Datováno v Berlíně, únor 1980 (správně má být 1981). •

Nejsem víc než třtina zpívající... *Pavel Javor: Plamen a píseň* Výbor veršů uspořádal a doslov napsal Antonín Brousek. Toronto, Sixty-Eight Publishers v květnu 1981, s. 133–142. • Doslov, datováno v Kolíně nad Rýnem, prosinec 1980. •

Selbst die böhmischen Zwergen jubeln... *Jubelzweig: Zwiebelzweig erikoisnumero (Manfred Peter Hein zum 50. Geburtstag)* Hrsg. von Andreas F. Kelletat a Bernd Rüther. Düsseldorf, Verlag Zwiebelzweig-Company 1981, s. 20–21. • Stať k 50. narozeninám M. P. Heina. • ► *Básnické dílo 2 – překlady* (2015), s. 457–458 (úryvek do češtiny přeložila Barbora Chybová).

Im Namen der Revolution *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 32, 1981, č. 111, 14. 5., s. 24. • Recenze německého vydání desetisvazkového díla Vladimira Majakovského Werke (Suhrkamp 1980) a dramatických satir Die Wanze – Schwitzbad und andere Dichtungen aus den Jahren 1928–1929 (Luchterhand Verlag 1980). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 387–389 (z němčiny přeložila Veronika Dudková s titulem Ve jménu revoluce).

Der Krieg mit den Molchen *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 32, 1981, č. 184, 12. 8., s. 18. • Recenze německého vydání knihy Karla Čapka Válka s Mloky (Der Krieg mit den Molchen; Diogenes Verlag 1981). •

Orangensaft auf dem Korridor *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 32, 1981, č. 249, 27. 10., s. 24. • Recenze německého výboru z knihy Jaroslava Vejvody Plující andělé, letící ryby (Wohltätigkeitsbasar; Hoffmann und Campe 1981). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 201–203 (z němčiny přeložila Veronika Dudková s titulem Oranžáda na chodbě).

1982

Mythos und Wahrheit *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 33, 1982, č. 127, 4. 6., s. 26. • Recenze německého vydání knihy Marie Razumovské Marina Zwetajewa – Mythos und Wahrheit (Age d'Homme-Karolinger 1981). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 390–392 (z němčiny přeložila Veronika Dudková s titulem Mýtus a pravda).

Viz: 1979

1984

Karel Čapek und die tschechische wissenschaftliche Phantastik *Science-Fiction in Osteuropa* Herausgegeben von Wolfgang Kasack. Berlin, Spitz 1984 (Osteuropaforschung, sv. 14), s. 92–105. • Studie o Čapkových dílech RUR, Krakatit, Továrna na Absolutno a Válka s Mloky. •

1985

Die Sektkellerei der Revolution *Frankfurter Allgemeine Zeitung* 36, 1985, č. 78, 2. 4., s. 26. • Recenze německého vydání románu Nikolaje Zarudina *Dreißig Nächte* in einem Weinberg (Ullstein Verlag 1984). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 393–395 (z němčiny přeložila Veronika Dudková s titulem Vinné sklepy, sekt a revoluce).

1986

Co Čech, to generace *Generace 35–45 (Sborník)* Sestavil a úvodním slovem opatřil Karel Hvizďala. München, Arkýř 1986, s. 149–154. • Esej o generačních vstupech do literatury od národního obrození do současnosti. •

Kálení do vlastního hnízda *Generace 35–45 (Sborník)* Sestavil a úvodním slovem opatřil Karel Hvizďala. München, Arkýř 1986, s. 164–168. • Rozhovor s Karlem Hvizďalou, viz definitivní a úplnou verzi O Literárních novinách a skepsi v knize Karla Hvizďaly *Dialogy* (1997). •

Alexandr Solženicyn: Avgust četyrnadcatogo *Svědectví* 20, 1986/87, č. 78, [červen] 1986, s. 428–430; -ab-. • Recenze stejnojmenné Solženicynovy knihy (Paris 1984). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 396–400 (s titulem První uzel Solženicynův).

1987

Podivuhodní kouzelníci (Čítanka českého stalinismu v řeči vázané z let 1945–55) Uspořádal [+ úvod a doslov napsal a bibliografii sestavil] Antonín Brousek. Purley, Rozmluvy v březnu 1987, 270 stran. • Edice. •

Tato čítanka nezapomenutelných... *Podivuhodní kouzelníci (Čítanka českého stalinismu v řeči vázané z let 1945–55)* Uspořádal [+ úvod a doslov napsal a bibliografii sestavil] Antonín Brousek. Purley, Rozmluvy v březnu 1987, s. 5–7. • Úvod. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 712–714.

O poezii českého stalinismu bez pověr a iluzí *Podivuhodní kouzelníci (Čítanka českého stalinismu v řeči vázané z let 1945–55)* Uspořádal [+ úvod a doslov napsal a bibliografii sestavil] Antonín Brousek. Purley, Rozmluvy v březnu 1987, s. 227–262. • Doslov. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 494–519.

Bibliografie básnických sbírek z let 1945–55 poznamenaných větší či menší měrou duchem stalinismu *Podivuhodní kouzelníci (Čítanka českého stalinismu v řeči vázané z let 1945–55)* Uspořádal [+ úvod a doslov napsal a bibliografii sestavil] Antonín Brousek. Purley, Rozmluvy v březnu 1987, s. 263–264. ► *Podřezávání větve* (1999), s. 714–715.

▲ P. K. [= Petr Král]: Podivuhodní kouzelníci (Čítanka českého stalinismu v řeči vázané z let 1945–1955) *Svědectví* 20, 1988, č. 83–84, s. 791–795. ► *Tvar* 1, 1990, č. 29, 20. 9., s. 8 (s titulem O Podivuhodných kouzelnících).

▲ Příbáň, Michal: Podivuhodní černokněžníci *Brněnský večerník* 21, 1990, č. 75, 17. 4., s. 3.

Ivan Blatný: Pomocná škola Bixley Uspořádal, předmluvu napsal a ediční poznámkou a komentáři opatřil Antonín Brousek. Toronto, Sixty-Eight Publishers v prosinci 1987, 190 stran. • Edice. •

Básník nevykuchané paměti *Ivan Blatný: Pomocná škola Bixley* Uspořádal, předmluvu napsal a ediční poznámkou a komentáři opatřil Antonín Brousek. Toronto, Sixty-Eight Publishers v prosinci 1987, s. 7–32. • Úvodní studie; datováno Berlin – Friedenau 1985–87. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 520–538.

Obsah – Poznámky, komentáře *Ivan Blatný: Pomocná škola Bixley* Toronto, Sixty-Eight Publishers v prosinci 1987, s. 154–185; nepodepsáno. • Literárněhistorický komentář k reáliím v Blatného verších. •

Ediční poznámka *Ivan Blatný: Pomocná škola Bixley* Toronto, Sixty-Eight Publishers v prosinci 1987, s. 186–189; A. B.

Marginálie ke Krylovi, pobratimu Arthura Rimbauda *Karel Kryl: Zbraně pro Erató* B. m., vl. n. 1987, samostatná příloha, s. 1–4. • Doslov, datováno v Berlíně, červenec 1986. • ► *Karel Kryl: Zbraně pro Erató* 2. vydání, Praha, Nakladatelství Alternativy 1991, nepaginované 4 strany za tiráží knihy. ► *Karel Kryl: Básně* Uspořádal a ediční poznámku napsal Jan Šulc. K vydání připravila a textologickou poznámku napsala Jaroslava Jiskrová. Praha, Torst 1997 (Spisy Karla Kryla, sv. 2), s. 581–587.

Národní... rukojmí? *Rozmluvy*, 1987, č. 7, s. 151–161. • Rozbor projevu, který byl u příležitosti předání Nobelovy ceny přednesen jako Seifertův. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 482–493. ► *Z dějin českého myšlení o literatuře 4, 1970–1989 (Antologie k Dějinám české literatury 1945–1990)* Vybral, uspořádal a edičně připravil Michal Příbáň. Praha, Ústav pro českou literaturu AV ČR 2005 (Dokumenty, sv. 4), s. 408–418.

1988

Německá literatura dnes *Svědectví* 21, 1987/88, č. 83–84, [květen] 1988, s. 679–697. • Článek o současných západoněmeckých nakladatelstvích, časopisech a autorech. Následují překlady (srov. následující záznam). • ► *Světová literatura* 37, 1992, č. 4, s. 145–153.

Ze soudobé německé poezie *Svědectví* 21, 1987/88, č. 83–84, [květen] 1988, s. 699–703. • Překlad z němčiny (Günter Kunert: Nespavost [s. 699], Poetika [s. 700], Osud básně [s. 700–701], Rolf Haufs: Při prohlížení starých fotografií [s. 701], Jdouce dál [s. 702], Duše [s. 702–703], Erich Fried: Básníci a lidi [s. 703]), doprovázeno biogramy autorů (s. 699, 701 a 703). Předchází článek o současných západoněmeckých nakladatelstvích, časopisech a autorech Německá literatura dnes (viz předchozí záznam). • ► *Světová literatura* 37, 1992, č. 4, s. 153–154. • Günter Kunert: Nespavost, Poetika, Osud básně (s. 153), Rolf Haufs: Při prohlížení starých fotografií, Jdouce dál, Duše, Erich Fried: Básníci a lidi (s. 154), doprovázeno biogramy autorů (s. 153 a 154). Předchází článek o současných západoněmeckých nakladatelstvích, časopisech a autorech Německá literatura dnes (viz předchozí záznam). • ► *Básnické dílo 2 – překlady* (2015), s. 482–488. • Otištěno v rámci Ediční poznámky, v oddílu Ostatní překlady – Günter Kunert: Nespavost (s. 483), Poetika (s. 484), Osud básně (s. 484–485), Rolf Haufs: Při prohlížení starých fotografií (s. 485–486), Jdouce dál (s. 486–

487), Duše (s. 487), Erich Fried: Básníci a lidi (s. 488), doprovázeno biogramy autorů (s. 482, 485 a 487–488). •

Antonín Měšťan: Česká literatura 1785–1985 *Západ* 10, 1988, č. 3, červen, s. 30–31. • Recenze stejnojmenné knihy (Sixty-Eight Publishers 1985). • ► *Most atd.*, 1989, č. 1, s. 152–156; Jakub Hasman (s titulem Studený nářez s oblohou). • V *Mostu atd.*, 1990, č. 2, v *Opravách* na s. 187 uvedeno mystifikační prohlášení: „Recenze přičtené v prvním čísle jakémusi Jacobu [sic] Hasmannovi pocházejí ve skutečnosti z pera proslulého fajnšmerka Čeňka Balouna.“ • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 563–569 (s tímž titulem).

1989

Česko-české smířovačky (Z magacínu aktualit a zajímavostí) *Most atd.*, 1989, č. 1, s. 116–120. • Článek o zahraničních cestách delegace SČS a o jejich setkáních s exilovými spisovateli. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 581–587. ► *Z dějin českého myšlení o literatuře 4, 1970–1989* (*Antologie k Dějinám české literatury 1945–1990*) Vybral, uspořádal a edičně připravil Michal Příbáň. Praha, Ústav pro českou literaturu AV ČR 2005 (Dokumenty, sv. 4), s. 225–230.

▲ Jungmann, Milan: Cestou necestou k dialogu *Lidové noviny* 2, 1989, č. 10, říjen, s. 22. ► *Lidové noviny* 22, 2009, č. 234, 7. 10., s. 12. • Rubrika Psalo se před 20 lety. •

▲ Neff, Ondřej: Mezi ideovými pendrekáři *Lidové noviny* 22, 2009, č. 234, 7. 10., s. 12. • „[...] Napsal jsem tehdy o naší misi, nikoli iniciativě, článek do *Kmene*, tak upřímně a objektivně, jak to šlo. To rozhněvalo ideologické matadory typu Antonína Brouška a Milana Jungmanna, zvláště pak moje zmínky o ‚kádrování‘. Oni nám tehdy naši spolubesedníci u piva v Kolíně nad Rýnem svěřili, že nejen soudruzi nás před cestou kádřovali, ale že i oni si nás prokádřovali. ¶ Moc jsme se tomu tenkrát smáli a já se dopustil toho, že jsem to zveřejnil. Ale po návratu všechny smích přešel. Antonín Broušek lhal, když tvrdil, že jsme se vyslovovali za ‚taktovní mlčení‘ o roce 1968. Ovšem jsme byli toho názoru, že se 68. rok nikdy nevrátí, a nelze na něj tedy navázat. [...]“ Z Jungmannova článku „čiší zloba. Píše o pendreku v sedmdesátých letech, on ho držel v padesátých letech.“ •

Srpen 68 byl pomstou za Kolčáka (Neslýchaná teze Vladimira Maximova, romanopisce à la thèse) *Most atd.*, 1989, č. 1, s. 137–146. • Článek o prozaické a publicistické tvorbě V. M. v exilu, zvláště o románu *Pohlédnout do propasti* (New York 1986). • ► *Západ* 11, 1989, č. 4, srpen, s. 22–25. ► *Podřezávání větve* (1999), s. 401–412.

Směrodatná hrabalovská monografie *Most atd.*, 1989, č. 1, s. 146–149; Jindřich Lukáš. • Recenze knihy Susanny Rothové *Laute Einsamkeit und bitteres Glück* (Peter Lang Verlag 1986). •

„Kerou generaci, paní Müllerová?...“ *Most atd.*, 1989, č. 1, s. 156–159; Jindřich Lukáš. • Recenze knihy Heleny Koskové *Hledání ztracené generace* (Sixty-Eight Publishers 1987). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 570–573.

Hřbitov vraků *Most atd.*, 1989, č. 1, s. 160–164; Jakub Hasmann. • Recenze knihy Ladislava Nezdařila *Česká poezie v německých překladech* (Academia 1986). (V *Mostu atd.*, 1990, č. 2, v *Opravách* na s. 187 uvedeno mystifikační prohlášení: „Recenze přičtené v prvním čísle jakémusi Jacobu [sic] Hasmannovi pocházejí ve skutečnosti

z pera proslulého fajnšmerka Čeňka Balouna.“) • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 574–580.

Jazykový koutek *Most atd.*, 1989, č. 1, s. 164–165. • Recenze knihy Pavla Landovského Soukromá vzpoura (Karl Ritter Verlag 1988). •

Viz: 1988

1990

Tschechische Exilliteratur *Zur tschechischen Literatur 1945–1985* Herausgegeben von Wolfgang Kasack. Berlin, Spitz 1990 (Osteuropaforschung, sv. 28), s. 35–62. • Přehled poválečné české exilové literatury. •

Jaroslav Seifert *Zur tschechischen Literatur 1945–1985* Herausgegeben von Wolfgang Kasack. Berlin, Spitz 1990 (Osteuropaforschung, sv. 28), s. 63–80. • Studie o tvorbě Jaroslava Seiferta. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 539–552 (z němčiny přeložila Veronika Dudková). ► *Čtení o Jaroslavu Seifertovi (Hledání proměn autorovy poetiky)* Ed. Jiří Flaišman. Praha, IPSL 2014, s. 107–119.

Tschechische Literatur außerhalb der Massenmedien *Zur tschechischen Literatur 1945–1985* Herausgegeben von Wolfgang Kasack. Berlin, Spitz 1990 (Osteuropaforschung, sv. 28), s. 120–138; spoluautor Jiří Gruša. • Studie o počátcích samizdatové literatury v ČSSR. •

Jaká škoda... *Karel Hvížďala – Zdena Salivarová: Benefice* Toronto, Sixty-Eight Publishers v prosinci 1990, s. 113–117. • Fejeton na téma Popis mého pracovního stolu; datováno v Berlíně 1988. •

Na střepech konvencí *Most atd.*, 1990, č. 2 [březen 1991], s. 166–170. • Recenze básnického almanachu *Na střepech volnosti* (usp. Zdeněk Hrubý [= Jaromír Hořec], *Obrys* 1989). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 588–594.

Jazykový koutek *Most atd.*, 1990, č. 2 [březen 1991], s. 183–186; Jindřich Lukáš. • Rozbor cestopisných reportáží členů SČS Viděli jsme mnoho věčného (zvl. Václav Dušek a Josef Hrubý; *Kmen* č. 29 z 20. 7. 1989, s. 4–5); též o statích Josefa Suchého *Dolnorakouské minuty (a lidé)* (*Kmen* č. 39 z 28. 9. 1989, s. 8–9) a *Oty Filipa* (*FAZ* 13. 10. 1989). •

Způsob přezimování *Lidové noviny* 3, 1990, č. 13, 17. 2., s. 5. • Rozhovor; připravila Marie Langerová. •

Bez psaní v češtině bych si život představit nedovedl (Rozhovor s literárním kritikem a básníkem Antonínem Brouskem) *Fórum* 1, 1990, č. 5, 28. 2., s. 10–11. • Připravil Petr Halmay. •

Na okraj dávných překladů Ivana Blatného *Proměny* 28, 1990, č. 2, duben, s. 68–75. • Článek s ukázkami Blatného překladů z němčiny (Hölderlin a R. M. Rilke) a angličtiny (R. Frost). • ► *Světová literatura* 37, 1992, č. 4, s. 136–144; A. B. (s titulem *Na okraj dávných překladů českého básníka Ivana Blatného*). ► *Básnické dílo 2 – překlady* (2015), s. 437, 438–439, 447–448 a 450–451 (úryvky).

Kolik básníků spáchalo v Čechách harakiri? (o jedné autorské generaci) *Tvar* 1, 1990, č. 6, 12. 4., s. 4–5. • Setkání Antonína Brouska a Petra Skarlanta zaznamenala Dagmar Sedlická. Srov. dále článek A. B. Vyřezávaný osel a jeho stín (LtN č. 23/1990). •

Mé jméno je Ivan Blatný *Literární noviny* 1, 1990, č. 21, 23. 8., s. 4–5. • Článek o charakteristických rysech pozdní básnickovy tvorby. •

Světovost: pojem pofiderní (O české literatuře 60. let s básníkem, překladatelem a kritikem Antonínem Brouskem) *Mladá fronta* 46, 1990, č. 198, 25. 8., příl. Víkend MF, s. 5. • Rozhovor; připravil Karel Hvízd'ala. •

Vyřezávaný osel a jeho stín *Literární noviny* 1, 1990, č. 23, 6. 9., s. 4. • Článek o publikaci stati o setkání s Petrem Skarlantem v Tvaru č. 6/1990. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 595–598.

Dvojčata z retorty *Literární noviny* 1, 1990, č. 24, 13. 9., s. 4. • Recenze společné edice druhého vydání knih Michala Černíka P. F. a Karla Sýse *Knihy přísloví* (ČS 1990). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 599–601.

Zlomky ostří zbavené *Literární noviny* 1, 1990, č. 26, 27. 9., s. 5. • Recenze knihy Miloše Pohorského *Zlomky analýzy* (ČS 1990). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 602–604.

(...a jakej byl Goliáš!) *Literární noviny* 1, 1990, č. 30, 25. 10., s. 4–5. • Recenze knihy Jana Davida (= Miloše Horanského) *Ruce Goliášovy* (Comet 1990). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 605–607.

▲ Kohn, Pavel: (...a jakej byl brousek!) *Literární noviny* 1, 1990, č. 38, 20. 12., s. 4. • Rubrika Zasláno. •

V Berlíně sleduji... *Literární noviny* 1, 1990, č. 31, 1. 11., s. 2. • Odpověď na otázky 1. Které noviny a časopisy čtete? („V Berlíně sleduji – krom základních print médií německých – Lidovky s LtN v útrokách, sporadicky i Tvar, Literární týždenník, sem tam i Tvorbu. Týden co týden se těším na bílou vránu Respekt. Při své srpnové invazi do vlasti jsem celé dny přehazoval stohy snad veškerého českého tisku z března až srpna t. r. V čase, který musím jinak denně investovat do pročtení alespoň těch nejdůležitějších článků z Frankfurter Allgemeine, zvládl jsem kolikrát celotýdenní produkci půltuctu českých deník až do poslední inzertní mrtě, a ještě nějaký ten týdeník navíc“), 2. Co vám z četby utkvělo? („Řada vydatných příspěvků z prvních tří čísel Přítomnosti“) a 3. Kde nás teď nejvíc tlačí bota? Co byste rád odstranil a naopak rád viděl? („Vzhledem k tomu, že boty, v nichž si Česko – pomlčka – Slovensko vyšláplo na zpáteční cestu do hypotetické Evropy, mi připadají najednou podivně vyšmačchané, dovoluji si otázku modifikovat: Co Vás doma nejvíc zaujalo?: /a/ že literatura z produkce zbrusu nových nakladatelství, ta, co jde na dračku, i ta, co zůstává ležet, povážlivě brožurkovatí; /b/ že nejlepší radiostanici, zachytitelnou v českém éteru, je Svobodná Evropa; /c/ zápeční pohodlíčko a provinční nuda linoucí se z kanálů Čs. televize; /d/ ovzduší jakési – snad jenom sezonní – rezignované ochablosti, ba letargie, tetelící se nad vyprahlými lesy, vodami a stráněmi“); rubrika 3 otázky. •

Čert vězí v detailu *Literární noviny* 1, 1990, č. 31, 1. 11., s. 13. • Článek o textech Zbyňka Petráčka v Respektu, pojednávajících o Německu. •

1991

Božena Němcová ist für mich... *Zur Poetik und Rezeption von Božena Němcová's Babička* Herausgegeben von Andreas Guski. Wiesbaden, Harrassowitz 1991 (Slavistische Veröffentlichungen des Osteuropa-Instituts /Slavisches Seminar/ an der Freien Universität Berlin, sv. 75), s. 263–265. • Odpověď v anketě Susanny Rothové Božena Němcová und Babička im Urteil tschechischer Gegenwartsautoren (Ergebnisse einer Umfrage, s. 260–320, úvod s. 260) na otázky: 1. Co pro vás znamená Božena Němcová? 2. Co oceňujete v jejím díle nejvíce? 3. Kdy jste naposled četl Babičku? •

Stěhování národů (Zlomek epopeje) *Literární noviny* 2, 1991, č. 1, 3. 1., s. 12. • Článek o sjednocování Německa. •

Seknu prudce slovem o papír *Literární noviny* 2, 1991, č. 18, 2. 5., s. 4. • Recenze knihy Naděždy Slunské *Karikatura mého panství* (ČS 1990). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 608–610.

S Žáčkem po škole *Literární noviny* 2, 1991, č. 20, 16. 5., s. 4–5. • Článek o básnické tvorbě Jiřího Žáčka. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 611–616.

Velká privatizace *Literární noviny* 2, 1991, č. 32, 8. 8., s. 2. • Fejeton. •

Poezie konečně doma (PkD) *Literární noviny* 2, 1991, č. 34, 22. 8., s. 4. • Recenze knihy Daniela Strože *To je můj návrat* (Západočeské nakladatelství a PmD 1991). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 617–619.

▲ Strož, Daniel: Několik sond do (s)vědomí Antonína Brouška *Tvorba*, 1991, č. 38–39, s. 14.

Román jako otevřený systém *Literární noviny* 2, 1991, č. 35, 29. 8., s. 4–5. • Recenze knihy Jiřího Kratochvila *Medvědí román* (Atlantis 1990). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 620–624.

Miloš Vacík: Čtyři krahujci *Literární noviny* 2, 1991, č. 46, 14. 11., s. 5; (brousek). • Recenze stejnojmenné sbírky (Práce 1991). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 625–626 (s titulem Čtyři krahujci).

Viz: 1987

LITERATURA

jch [= Josef Chuchma]: „Antonín Brousek a Ivan Wernisch...“ *Tvar* 2, 1991, č. 45, 7. 11., s. 3. • 28řádková kursiva k vlastní fotografii z vernisáže knih A. B. Zimní spánek a I. W. Frc (obě ČS 1991), jejíž průběh dne 17. 10. 1991 v prodejně Čs. spisovatele podstatným způsobem ovlivnil Jan Lopatka. •

1992

„To byla báseň, a ne knedlíky“ (Poznámky ke kulturní infrastruktuře okresního města) *Ptáci vítají jítro zpěvem, poddůstojníci řvaním* Sborník připravil Jan Lopatka. Záznam sympózia ke stému výročí narození Karla Poláčka. Praha/Rychnov nad Kněžnou, březen 1992. Klub Obratník, Praha spolu s Městským úřadem a Okresní knihovnou v Rychnově nad Kněžnou v roce 1992, s. 141–146. • Studie o kulturních motivech v Poláčkově tetralogii. • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 553–559.

Že Josef Jedlička patří k nejosobitějším... *Prostor* 1, 1992, č. 129, 2. 9., s. 10. • Poznámka o románu J. J. Krev není voda. Převzato z rozhlasového vysílání stanice Vltava 26. 8. 1992; rubrika Co jste četl letos v létě? •

Hysteria Bohemica *Literární noviny* 3, 1992, č. 37, 17. 9., s. 4. • Recenze knih Karla Sýse *Zasklené kalhoty dospělého muže* a *Píšu báseň, zatímco za oknem padá muž* (obě PmD 1992). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 627–630.

Cesta kolem Knížáka *Literární noviny* 3, 1992, č. 39, 1. 10., s. 5. • Recenze knihy Milana K. *Cestopisy* (Radost 1990). •

O létech -átých (Rozhovor s básníkem, bohemistou a pedagogem) *Učitelské noviny* 95, 1992, č. 36, 6. 10., s. 3. • Přípravila Jindřiška Ptáčková. •

Smutno po sviatku *Literární noviny* 3, 1992, č. 42, 22. 10., s. 2. • Fejeton o Dnech čs. literatury v Berlíně. •

▲ Kohout, Pavel: Považuji za nehodné kritika... *Literární noviny* 3, 1992, č. 47, 26. 11., s. 2.

Viz: 1979, 1981, 1988, 1990

1993

Samozřejmě jako dech *Viola Fischerová: Babí hodina* Jako bibliofilii v nákladu 200 výtisků vydalo Nakladatelství Franze Kafky s nakladatelstvím Bonaventura 1993. • Doslov. • ► *Literární noviny* 5, 1994, č. 2, 13. 1., s. 7. ► *Viola Fischerová: Babí hodina* 2. vydání, Praha, Nakladatelství Franze Kafky 1995, s. 82–83. ► *Podřezávání větve* (1999), s. 631–633.

Knihovnička Literárních novin a Akademického knihkupectví v Praze 1, Národní 9 *Literární noviny* 4, 1993, č. 13, 1. 4., s. 15. • Glosy ke knihám Emanuela Rádl *Válka Čechů s Němci* (reedice Melantrich), Platóna Gorgias (reedice Oikúmené), antologie současné rakouské lyriky *Magické kameny* (ČS), Víta Vlnase Jan Nepomucký (MF) a Vladimíra Körnera *Smrt svatého Vojtěcha* (Akropolis) – vše 1993. •

Otázka Antonína Přídala pro Antonína Brouska *Literární noviny* 4, 1993, č. 42, 21. 10., s. 2. • Odpověď na otázku Co bývá vašim německým studentům v Hamburku na české literatuře nejzáhadnější? – „Hloubavost mých studentů, neřkuli jejich fascinaci záhadami neradno přeceňovat, natož pak jejich obeznámenost s českou literaturou. Je mi kolikrát záhadou, jak je přimět k četbě neutilitární, z vnitřní potřeby. Z německých překladů znají vesměs v první řadě Milana Kunderu, nad nímž taky

okamžitě začnou spekulovat o jeho vztahu k ženám, což však žádná záhada není. Relativní knihomolové mívají zpravidla sami od sebe přečteno krom Švejka i něco z Hrabala a Havla, obzvláštní probuditelci i z Čapka, ba i Malostranské povídky a Babičku. Nežli jsou mí svěřenci s to přečíst si v originále i nějaký ten kousek z českých básníků, je jim arcitř nemalou záhadou, proč si my Češi na té naší poezii tolik zakládáme, když v němčině ten páv působí začasť jak notně vypelichaná slepice. ¶ Ti nejprobudilejší si ovšem časem začnou klást otázky mířící, snad dokonce i k jakýms takýms záhadám – kupříkladu: Čím to, že úběžníkem tolika českých autorů je humor, respektive fejetonizování, rozumí se rovněž pokud možná vtipné. Nad něčím je ale zpravidla krouceno hlavou takřka sborově: nad prudkým všeobecným poklesem estetické úrovně po únoru '48, ba už i před ním – viz Nezval, Pujmanová, Řezáč etc. Ani to ale vlastně žádná záhada není – viz jen oficiální veličiny Hitlerovy třetí říše či Ulbrichtovy NDR. I když ani s tou znalostí vlastní, německé literatury to není dvakrát slavné. Zato ovládání osobních počítačů je na výši až záviděnhodné, jenže programy zacílené na literární záhady nejsou zjevně dosud na trhu. Holt bez imputu není outputu, jak praví protilidová moudrost.“ ●

Monologický rozhovor s Antonínem Brouskem *Tvar* 4, 1993, č. 43–44, 4. 11., s. 8–9. ● Monolog o smutku nad smrtí Jana Lopatky, o ideologizaci českých novin a o neopodstatněných nárcích nad kulturním úpadkem země připravila Barbora Osvaldová. ●

1994

Knihovnička Literárních novin a knihkupectví Fišer v Praze 1, Kaprova 10 *Literární noviny* 5, 1994, č. 9, 3. 3., s. 14–15. ● Glosy ke knihám Josepha Rotha *Leviathan* a jiné prózy, Bernarda Michela *Smrt dvouhlavého orla*, André Castelota *Krásné a tragické lásky v dějinách* (vše MF), Jiřího Kettnera *Dějiny pražské arcidiecéze v datech*, Angela Silesia *Cherubský poutník* (obě Zvon), Jeana Françoise Lyotarda *O postmodernismu* (Filosofický ústav AV ČR) a Hannah Arendtové *Krise kultury* (MF) – vše 1994. ●

Hostující profesor Antonín Brousek v Praze *Práce* 50, 1994, č. 256, 1. 11., s. 7. ● Rozhovor; připravila Olga Nytrová. ●

Stín býčího rohu *Literární noviny* 5, 1994, č. 47, 24. 11., s. 12. ● Recenze knihy Michela Leirise *Věk dospělosti* (Torst 1994). ●

Trousím sůl na cestu zpět (Rozhovor s básníkem Antonínem Brouskem o kouli, ve které jiskřilo) *Lidové noviny* 7, 1994, 23. 12., č. 301, příl. Nedělní Lidové noviny, č. 51, s. 1 a 3. ● Rozhovor; připravila Libuše Koubská. ● ► *Pickanterie (Koláž ze života a díla satirika J. R. Picka)* Sestavil Eduard Světlík. Praha, Marsyas 1995, s. 35 (úryvek).

Viz: 1993

1995

Literární kritika v exilu *Česká nezávislá literatura po pěti letech v referátech* Redigoval František Kautman. Praha, Primus 1995, s. 75–77. ● Referát na konferenci uspo-

řádané ve dnech 17. a 18. listopadu 1994 Obcí spisovatelů, Centrem Franze Kafky a Nadací H. Bölla v Praze. ●

Univerzum Domu na předměstí *O Karlu Poláčkovi a o jiných* Sborník příspěvků ze symposia Karel Poláček a historie židovské kultury ve východních Čechách konaného 18. až 20. května 1995 v Rychnově nad Kněžnou. K vydání připravil Jaroslav Kolár. Boskovice, Albert 1995, s. 147–153. ● Referát o Poláčkově románu. ●

Cestář *Lidové noviny* 8, 1995, č. 24, 28. 1., příl. Nedělní Lidové noviny, č. 4, s. 8. ● Fejeton o profesi, která se vytratila; rubrika Co odnáší čas. ●

Eman *Lidové noviny* 8, 1995, č. 54, 4. 3., příl. Nedělní Lidové noviny, č. 9, s. 13. ● Fejeton o účesu; rubrika Co odnáší čas. ● ► *Než to zapomenem* Uspořádaly Libuše Koubská a Barbora Osvaldová. Praha, Makropulos 1999, s. 40–42.

Fůra *Lidové noviny* 8, 1995, č. 72, 25. 3., příl. Nedělní Lidové noviny, č. 12, s. 13. ● Fejeton; rubrika Co odnáší čas. ● ► *Než to zapomenem* Uspořádaly Libuše Koubská a Barbora Osvaldová. Praha, Makropulos 1999, s. 49–51.

Gottwaldov *Lidové noviny* 8, 1995, č. 84, 8. 4., příl. Nedělní Lidové noviny, č. 14, s. 13. ● Fejeton; rubrika Co odnáší čas. ● ► *Než to zapomenem* Uspořádaly Libuše Koubská a Barbora Osvaldová. Praha, Makropulos 1999, s. 52–54.

Psané slovo jako prostor bytí *Nové knihy*, 1995, č. 19, 17. 5., s. 8. ● Rozhovor; připravil Viktor Bezdíček. ●

Pět odpovědí Antonína Brouska („I pro ironika je nejkrásnější být srozuměn“) *Tvar* 6, 1995, č. 13, 29. 6., s. 3. ● Rozhovor zejm. o právě vydané sbírce Vteřinové smrti (ČS 1995) a o aktuálních verších pro sobotní Lidové noviny; připravil Pavel Janáček. ●

Když Jaroslav Seifert vydal roku 1964 Koncert na ostrově... *Literární noviny* 6, 1995, č. 41, 12. 10., s. 2. ● Úryvek z poděkování za udělení Cena Jaroslava Seiferta 27. 9. 1995 (A. B. laureátem společně s Petrem Kabešem); zaznamenal Petr Kotyk. ●

PO – pionýrská organizace *Lidové noviny* 8, 1995, č. 294, 16. 12., příl. Nedělní Lidové noviny, č. 50, s. 7. ● Fejeton; rubrika Co odnáší čas. ● ► *Než to zapomenem* Uspořádaly Libuše Koubská a Barbora Osvaldová. Praha, Makropulos 1999, s. 110–112.

Viz: 1966, 1993, 1994

LITERATURA

Peňás, Jiří: Angažmá pro Brouska *Lidové noviny* 8, 1995, č. 127, 1. 6., s. 11. ● Referát o autorově účasti v televizním pořadu Posezení s Janem Burianem. ●

1996

Antonín Brousek *Jan Burian: Zlaté časy televize (Posezení s Janem Burianem)* Praha, Primus 1996, s. 151–155. ● Krácená a upravená verze televizního rozhovoru z roku 1995. ●

Nemilost bohů *Literární noviny* 7, 1996, č. 24, 12. 6., s. 6. • Článek o Miroslavu Florianovi (zemřel 10. 5. 1996). • ► *Podřezávání větve* (1999), s. 634–636.

▲ Kosmas [= Karel Sýs]: Nic nelidského mu není cizí (Kapitola z patologie českých charakterů) *Naše pravda* 7, 1996, č. 27, 4. – 17. 7., s. 5.

Viz: 1964, 1979

1997

O Literárních novinách a skepsi *Karel Hvížďala: Dialogy* Praha, Torst 1997, s. 135–167. • Rozhovor z let 1984 a 1985. •

Viz: 1987

1999

Podřezávání větve Uspořádal, k vydání připravil, ediční poznámku (s. 638–642) a komentáře (s. 643–740) napsal, bibliografii Antonína Brouska (s. 741–778) a jmenovaný rejstřík (s. 779–796) sestavil Michael Špirit. Německy psané stati přeložila Veronika Dudková. Praha, Torst 1999 [vyšlo v červnu 2000], 800 stran. • Výběr z kritických studií, recenzí, polemik a glos z let 1964–1996, resp. v tomto pořadí práce seřazené do oddílů I [literární kritiky 1964–1969] (*Podřezávání větve*, 1964, s. 7–27; *Nové jméno v katalozích knihoven*, 1964, s. 28–32; *Smrt a zrození mladého muže Ivo Fleischmanna*, 1964, s. 33–34; *Rozpory rozporů*, 1965, s. 35–46; *O Kainarovi krajně ne-takticky*, 1966, s. 47–50; *Dílo vyčítavé*, 1966, s. 51–54; *Kritický metr na metr knih*, 1966, s. 55–65; *Vlastní v cizím*, 1967, s. 66–73; *Kandidáti budoucnosti*, 1968, s. 74–83; *Protokoly IV. sjezdu Svazu československých spisovatelů*, 1968, s. 84–86; *Kritický glosář I*, 1968, s. 87–92; *Kritický glosář II*, 1968, s. 93–98; *Demokracie, ženo má, neplač*, 1968, s. 99–102; *Kritický glosář III*, 1968, s. 103–106; *Kritický glosář IV*, 1968, s. 107–111; *Nesmuteční hrana za V. N.*, 1969, s. 115–120), II [filmové recenze 1968–1969] (*Učitel Vančura a žák Menzel*, 1968, s. 123–126; *Úskalí aktuálnosti*, 1968, s. 127–130; *Spříznění volbou v srdci Evropy*, 1968, s. 131–134; *Úzce specializovaný univerzál*, 1968, s. 135–138; *Nová vlna ve stojatých vodách*, 1969, s. 139–145; *V nulovém bodě*, 1969, s. 146–149; *Ošidnost symbolů*, 1969, s. 150–154; *Recenzentův konec*, 1969, s. 155–158), III [německy psané recenze o české, exilové a německé literatuře 1970–1981] (*Literatura jako soukromé rozhodnutí*, 1970, s. 161–170; *Marxisté kontra formalisté*, 1973, s. 171–179; *Kontinent – rusky a česky*, 1976, s. 180–186; *Svět a životní příběhy v básni*, 1977, s. 187–197; *Poezie na ústupu*, 1979, s. 198–200; *Oranžáda na chodbě*, 1981, s. 201–203), IV [studie o české normalizační poezii 1976–1979, vydané v knize *Na brigádě*] (*Botanizování na hřbitově*, 1976/1979, s. 207–247; *Poeta lapideus – básník skalní aneb Knihy přísně o dnešku*, 1979, s. 248–264; *Domov v množném čísle*, 1979, s. 265–292; *Co zbylo z Května aneb Konečně sám!*, 1979, s. 293–306; *Básník českého charakteru?*, 1979, s. 307–325), V [studie a recenze o ruské literatuře 1965, 1975–1989] (*Puškinské nesrovnalosti*, 1965, s. 329–350; *Osamělý bojovník, patriot, historický optimista*, 1975, s. 351–355; *Něha v kravíně*, 1976, s. 356–359; *Navrátilcům z Gulagu nemá infantilní Západ co nabídnout*, 1976, s. 360–363; *Smutná píseň o neporazitelné moci rozumu*, 1977, s. 364–366; *Nevyužitá šance*, 1978, s. 367–370; *Ruský lyrik Brodskij*, 1979, s. 371–376; *Přízpusobivý sovětský člověk*, 1980, s. 377–379; *Kovtunův Mandelštam*, 1980, s. 380–386; *Ve jménu revoluce*, 1981, s. 387–389; *Mýtus a pravda*, 1982, s. 390–392; *Vinné sklepy, sekt*

a revoluce, 1985, s. 393–395; První uzel Solženicynův, 1986, s. 396–400; Srpen 68 byl pomstou za Kolčaka, 1989, s. 401–412), VI [monografické studie o české literatuře 1967–1992] (Hrst kamínků na nepřítomný hrob Jiřího Ortena, 1967, s. 415–442; Mácha a ti druzí, 1973, s. 443–454; Milý redaktore..., 1974, s. 455–462; Návrat ztraceného básníka, 1979, s. 463–481; Národní... rukojmí?, 1987, s. 482–493; O poezii českého stalinismu bez pověr a iluzí, 1987, s. 494–519; Básník nevykuchané paměti, 1987, s. 520–538; Jaroslav Seifert, 1990, s. 539–552; „To byla báseň, a ne knedlíky“, 1992, s. 553–559) a VII [literární kritiky 1989–1996] (Studený nářez s oblohou, 1988, s. 563–569; „Kerou generaci, paní Müllerová?...“, 1989, s. 570–573; Hřbitov vraků, 1989, s. 574–580; Česko-české smířovačky, 1989, s. 581–587; Na střepech konvencí, 1990, s. 588–594; Vyřezávaný osel a jeho stín, 1990, s. 595–598; Dvojčata z retorty, 1990, s. 599–601; Zlomky ostří zbavené, 1990, s. 602–604; /...a jakej byl Goliáš!/, 1990, s. 605–607; Seknu prudce slovem o papír, 1991, s. 608–610; S Žáčkem po škole, 1991, s. 611–616; Poezie konečně doma /PkD/, 1991, s. 617–619; Román jako otevřený systém, 1991, s. 620–624; Čtyři krahujci, 1991, s. 625–626; Hysteria Bohemica, 1992, s. 627–630; Samozřejmé jako dech, 1993, s. 631–633; Nemilost bohů, 1996, s. 634–636). Autorův Dovětek (z 6. 12. 1999) na s. 637. V rámci editorova Komentáře otištěny dále texty Otázka pro Antonína Brouška (1965, s. 651–652), Karel Hynek Mácha (1966, s. 694–696), Návrat Jaroslava Seiferta (1965, s. 707), Jednou z největších kulturních ostud... (1978, s. 708–710), Tato čítanka nezapomenutelných... (1987, s. 712–714). ●

▲ Brabec, Jiří: Knihovnička Literárních novin a Knihkupectví Seidl *Literární noviny* 11, 2000, č. 30, 19. 7., s. 16. ● Též o antologii staročeské lyriky Václava Černého Labuř je divný pták (MF 1999). ●

▲ Med, Jaroslav: Knihovnička Literárních novin a Knihkupectví Vyšehrad *Literární noviny* 11, 2000, č. 31, 26. 7., s. 16. ● Též o sborníku Jaroslav Durych (Život, ohlasy, soupis díla a literatury o něm, Atlantis 2000), monografii Marie Langerové Weiner (Host 2000) a sbírce Ladislava Nováka Neztracené básně (tamtéž). ●

▲ Slomek, Jaromír: Antonín Broušek se připomněl jako osobitý kritik *Lidové noviny* 13, 2000, č. 181, 5. 8., s. 13.

▲ Haman, Aleš: Básník v roli kritika *Nové knihy* 40, 2000, č. 34, 23. 8., s. 22–23.

▲ Peňás, Jiří: Temperamentní skeptik (Podřezávání větve – literární kritiky a statě Antonína Brouška v jednom svazku v Torstu) *Respekt* 11, 2000, č. 44, 23. – 29. 10., s. 21.
▶ *Jiří Peňás: Deset procent naděje (Výbor z publicistiky 1995–2001)* Praha, Dokořán 2002, s. 113–116.

▲ Trávníček, Jiří: Klaunovy názory *Tvar* 11, 2000, č. 21, 14. 12., s. 5.

▲ Zizler, Jiří: O poezii a charakter *Literární noviny* 12, 2001, č. 12, 21. 3., s. 9.

▲ Kotrlá, Iva: Antonín Broušek, Podřezávání větve *Akord* 28, 2009/10, č. 4, prosinec 2009, s. 209–214.

Během letního pobytu... *Právo* 9, 1999, č. 198, 26. 8., příl. Salon, č. 131, s. 4. ● Odpověď v rubrice Co čte... ●

Viz: 1995

2001

LITERATURA

Špirit, Michael: Dvě výročí *Kritická Příloha Revolver Revue*, 2001, č. 21, listopad, s. 103–105; miš. • Článek o nedožitych pětasedmdesátinách Josefa Vohryzka (17. 5. 1926 – 28. 8. 1998) a dožitých šedesátinách Antonína Brouška (nar. 25. 9. 1941), která zůstala v českých médiích opomenuta. •

2003

Viz: 1964, 1969

2004

Básně psané soustruhem (S Antonínem Brouškem o stalinistické poezii, Ivanu Blatném a strachu ze zesměšnění) *Respekt* 15, 2004, č. 1, 29. 12. 2003 až 4. 1. 2004, s. 17. • Rozhovor; připravila Ivana Pustějovská. •

2005

„Lépe jsem se cítil v podzámčí“ *Babylon* 14, 2004/05, č. 5–6, 21. 2. 2005, s. 1 a 5. • Rozhovor; připravil Jan Machonin. • ► *Básnické dílo 2 – překlady* (2015), s. 478–479 (úryvek).

Viz: 1970, 1987, 1989

2006

Věci, které se nedají ošvindlovat (Rozhovor s Antonínem Brouškem) *Tvar* 17, 2006, č. 1, 12. 1., s. 1, 4–5. • Připravili Michal Jareš a Lubor Kasal. •

▲ Žáček, Jiří: Raději hledám naději *Tvar* 17, 2006, č. 2, 26. 1., s. 1, 4–5. • Rozhovor, připravili Michal Jareš a Lubor Kasal. •

Ve světě a nad časem (Vánoční poláckovská anketa) *A2* 2, 2006, č. 51–52, 20. 12, s. 21. • Odpovědi na otázky: 1. Ve společnosti kterých světových autorů vidíte Karla Poláčka a proč?, 2. Jaké aspekty Poláčkova díla považujete za nadčasové? – „1. Podceňování Karla Poláčka má u nás dlouholetou tradici; ani ze stínu Karla Čapka se mu nikdy nepodařilo vystoupit, jakkoli právě s bratry Čapkovými ho pojilo osobní přátelství, ba právě díky nim se roku 1923 uchýlil v Lidových novinách. A spojovat ho nějak s Vančurou by se rovnalo přímo sacrilegiu. ¶ Přesto ale bychom našli nejednoho spisovatele prokazujícího zjevnou spřízněnost s autorským typem Poláčkovým, a to nejen díky tematické příbuznosti židovské. Napadá mě tu kupříkladu Rus Isaak Babel nebo Polák Bruno Schulz, avšak i k dílu Američana Bernarda Malamuda by se dala shledat překvapivá afinita. 2. Nadčasovou platnost má dozajista Poláčkovo soustředění na mikrokosmos takzvaného malého člověka, na odhalování jeho sebeklamných sugescí. Do všudypřítomného humoru, svým původem jazykově kritického, prozařuje všemi vrstvami jeho díla.“ Ostatními přispěvateli byli Milena Masáková, Jiří Poláček, Dobrava Moldanová, Ladislav Soldán, Milan Suchomel, Michal Křístek, Aleš Haman, Petr Hora. •

2007

Viz: 1968

2008

Viz: 1964

2011

František Halas: Töt ich den Schatten der krächzt (Gedichte) Ausgewählt von Antonín Brousek. Aus dem Tschechischen von Manfred Peter Hein. Mi teinem Essay von Ludvík Kundera. Weilerswist, Liebe 2011 (Edition Poema), 144 stran. • Uspořádání výboru. •

LITERATURA

Špirit, Michael: Básníku, překladateli a literárnímu kritikovi... *Echo, Institut pro studium literatury: www.ipsl.cz*, 28. 9. 2011. • Článek o Brouskově básnickém a literárně-kritickém působení v české literatuře. Psáno k autorovým sedmdesátinám (nar. 25. 9. 1941). • ► *Echa 2010–2011*. Eds. Eva Jelínková a Michael Špirit. Praha: Institut pro studium literatury, 2014, s. 115–118 (e-kniha ve formátech EPUB, MOBI a PDF).

Matys, Rudolf: Mozek a brus své generace *Lidové noviny* 24, 2011, č. 239, 12. 10., s. 8. • Článek k Brouskovým sedmdesátinám. •

2012

„Nevydané básně zůstávají živější“ (Rozhovor s Antonínem Brouskem o kladení slov proti sobě, Hölderlinovi, Třeboni a území klidu) *Souvislosti* 23, 2012, č. 2, s. 109–119. • Rozhovor, připravili Barbora Chybová a Petr Šrámek, datováno v Třeboni, leden–duben 2012. Součást bloku Antonín Brousek (s. 107–154; na s. 121–133 B.ův překlad 17 Hölderlinových básní pod titulem Endymion /srov. následující záznam/, na s. 135–146 Anketa k poezii a kritice Antonína Brouška /Rudolf, Matys, s. 135–137; Petr Halmay, s. 137–138; Štěpán Nosek, s. 138–139; Tereza Burdová, s. 139–141; Sylvie Richterová, s. 143–145; Karel Hvizďala, s. 145–146/, na s. 147–151 stať Barbory Chybové K poezii Antonína Brouška, na s. 152–154 stať Jonáše Hájka Celý bez sebe /Nad sbírkou Vteřinové smrti/). •

Friedrich Hölderlin: Endymion *Souvislosti* 23, 2012, č. 2, s. 121–133. • „Přeložil a vybral“ A. B. Z němčiny vybráno 17 básní (viz předchozí záznam). • ► *Básnické dílo 2 – překlady* (2015), s. 118–119 (Mé vlastnictví), 122 (Večerní fantazie), 114 (Životaběh), 82 (Bohyním osudu), 101 (Zapadej, krásné slunce...), 73 (Zrána), 117 (Naději), 127 (Kdysi a nyní), 129 (Neckar), 189–190 (Od propasti totiž...), 207 (Podzim), 205 (Zima), 195 (Když totiž míza révy...), 194 (Na vyrudlém listí...), 168–69 (Oslava míru s titulem Slavnost míru), 137 (Domov /S radostí plavec.../), 138–139 (Pěšky venku).

2013

LITERATURA

Peňás, Jiří: Nejlepší podřezávač větví *Lidové noviny* 26, 2013, č. 102, 2. 5., s. 9.

Kafka, Tomáš: Skvělé chvíle s Tondou Brouskem *Lidové noviny* 26, 2013, č. 102, 2. 5., s. 11.

Hvízd'ala, Karel: Snad si nás Godot nevyzvedne *Mladá fronta Dnes* 24, 2013, č. 104, 4. 5., příl. Víkend, s. 35-3. ► *Karel Hvízd'ala: Pokusy (Eseje. Texty o uvízlých větvích a lidech z let 2011–2014)* Ed. Vladimír Kříž. Praha, Euroslavica 2014, s. 145–152 (s titulem Snad si nás Godot vyzvedne).

jas [= Jaromír Slomek]: Básník posrpnového exilu *Týden* 20, 2013, č. 19, 6. 5., s. 80.

Bílek, Petr: Tonda Brousek *Literární noviny* 24, 2013, č. 19, 10. 5., s. 2.

Špirit, Michael: Antonín Brousek, kterému jsme... *Echo, Institut pro studium literatury: www.ipsl.cz*, 15. 5. 2013. ► *Echa 2013* Eds. Eva Jelínková a Michael Špirit. Praha: Institut pro studium literatury, 2014, s. 75–77 (e-kniha ve formátech EPUB, MOBI a PDF).

Král, Petr: Za Antonínem Brouskem (25. 9. 1941 – 1. 5. 2013) *Tvar* 24, 2013, č. 10, 16. 5., s. 14.

Burian, Jan: Za Antonínem Brouskem *Týdeník Rozhlas* 23, 2013, č. 22, 21. 5., s. 20.

Matys, Rudolf: Na brouskovské klaviatuře (Několik zkusmých prstokladů namísto nekrologu) *Host* 29, 2013, č. 6, 14. 6., s. 4–6.

Lüth, Jana: Odešel Antonín Brousek *Listy* 43, 2013, č. 3, 13. 6., s. 106–107.

Viz: 1968

2014

Viz: 1990

2015

Básnické dílo 2 – překlady Uspořádala, k vydání připravila, ediční poznámku (s. 407–488) napsala a rejstříky (s. 489–504) sestavila Barbora Chybová. Praha, Torst 2015, 512 stran. • Obsahuje překlady sbírek (vč. B.ových doprovodných textů k nim) Sebastian Brant – Albrecht Dürer: Loď bláznů (1972 pod jménem redaktora svazku Josefa Bruknera, s. 7–32, doslov Středověký bestseller na s. 33–35), Friedrich Hölderlin: Endymion (s. 37–292; publikováno poprvé, dle autorových strojopisů a stránkové korektury připravované v nakladatelství Československý spisovatel v roce 1970: předmluva Hölderlin aneb Pokořený Prométheus [datováno Bebenhausen, září–říjen 1969], s. 41–62, překlad 33 náčrtů a zlomků a 84 básní na s. 63–215, kalendárium Putování, s. 217–277, a básnické inspirace Hölderlinem Ozvěny, s. 279–292), Manfred Peter Hein: Bílá proti bílé (1968, s. 293–363, doslov Na hraničním přechodu na s. 364–367), a původně časopisecky publikovaných bloků Konstantinos Kavafis:

V očekávání barbarů (1967, s. 369–388, stejnojmenná stať z téhož roku na s. 389–394) a Vsevolod Někrasov: Básně (1964, 1967, s. 395–403, stať Uvedení do Vsevoloda Někrasova, 1964, s. 404–405). V rámci ediční poznámky svazku jsou z textů A. B. otištěny dopis řediteli Württembergische Landesbibliothek Stuttgart Wilhelmu Hoffmannovi z 23. 2. 1969 (s. 417), Ediční poznámka k výboru z Hölderlina (s. 424–425) a 10 dopisů adresovaných M. P. Heinovi od 18. 5. 1967 do 6. 2. 1974 (do češtiny přeložila editorka, s. 459–469). •

Viz: 1964, 1966, 1967, 1968, 1972, 1981, 2005

2017

LITERATURA

Antošíková, Lucie: Z toho, co bylo / zůstává to co bude (Básník a kritik Antonín Brousek) Brno, Host 2017 (Tváře české literatury, sv. 5), 232 stran.

II. Časopisy s příspěvky Antonína Brouska

Vycházel-li časopis (nebo byla-li kniha publikována) mimo Československo, uvádíme místo vydání. Jestliže kniha (časopis) nevyšla v Československu tiskem, je u data uvedena značka x (= strojopis) nebo xx (= strojopisná edice).

A2 2, 2006

Babylon 14, 2004/05

Československý voják 14, 1965; 15, 1966; 16, 1967

Divadlo 14, 1963; 15, 1964; 17, 1966

Filmové a televizní noviny 1, 1967

Fórum 1, 1990

Frankfurter Allgemeine Zeitung (Frankfurt am Main) 26, 1975; 27, 1976; 28, 1977; 29, 1978; 30, 1979; 31, 1980; 32, 1981; 33, 1982; 36, 1985

Host 23, 2007

Host do domu 12, 1965; 15, 1968; 16, 1969

Impuls 2, 1967

Knižní kultura 1, 1964

Kritický sborník 2, 1982xx

Kulturní tvorba 2, 1964

Lidové noviny 3, 1990; 7, 1994; 8, 1995

Listy 1, 1968; 2, 1969

Listy (Köln am Rhein) 1970

Listy Klubu přátel poezie 1963; 1964; 1966; 1967; 1968; 1969

Literární listy 1, 1968

Literární noviny (I) 9, 1960; 14, 1965; 15, 1966; 16, 1967

Literární noviny (II) 1, 1990; 2, 1991; 3, 1992; 4, 1993; 5, 1994; 6, 1995; 7, 1996

Mladá fronta 21, 1965; 46, 1990

Most atd. 1989, 1990

Neue Rundschau (Berlin) 84, 1973; 86, 1975; 87, 1976; 88, 1977; 90, 1979

Nové knihy 1967; 1995

O knihách a autorech 12, 1965

Orientace 1, 1966

Plamen 6, 1964
Práce 25, 1969; 50, 1994
Právo 9, 1999
Proměny (New York) 28, 1990
Prostor 1, 1992
Respekt 15, 2004
Rozmluvy 1987
Scéna 15, 1990
Sešity pro mladou literaturu 3, 1968
Souvislosti 23, 2012
Svědectví (Paris) 12, 1973/74; 13 1975/76; 16, 1980/81; 20 1986/87; 21 1987/88
Světová literatura 12, 1967; 37, 1992
Tvar 1, 1990; 6, 1995; 17, 2006
Tvář 1, 1964
Učitelské noviny 95, 1992
Universum 1969
Západ (Ottawa) 10, 1988

III. Sborníky a knihy jiných autorů s příspěvky Antonína Brouska

Antologie textů ke studiu české literatury po r. 1945 (1996)
Autoren im Exil (Frankfurt am Main, 1981)
Blatný Ivan: Pomocná škola Bixley (Toronto, 1987)
Blatný Ivan: Stará bydliště (Toronto, 1979)
Brant Sebastian – Dürer Albrecht: Loď bláznů (1972)
Burian Jan: Zlaté časy televize (1996)
Česká nezávislá literatura po pěti letech v referátech (1995)
Čtení o Jaroslavu Seifertovi (2014)
Fischerová Viola: Babí hodina (1993; 2. vyd. 1995)
Generace 35–45 (München, 1986)
Hein Manfred Peter: Bílá proti bílé (1968)
Hvížďala Karel – Salivarová Zdena: Benefice (Toronto, 1990)
Hvížďala Karel: České rozhovory ve světě (Köln am Rhein, 1981; 2. vyd. Praha 1992)
Hvížďala Karel: Dialogy (1997)
Javor Pavel: Plamen a píseň (Toronto, 1981)
Jesenin Sergej Alexandrovič: Modravá Rus (1965)
Jubelzweg: Zwiebelzwegin erikoisnumero (Düsseldorf, 1981)
Kontinent. Sonderband Prag (Frankfurt am Main 1976)
Kryl Karel: Básně (1997)
Kryl Karel: Zbraně pro Erató (Berlin) (1987; 2. vyd. Praha, 1991)
Nachrichten aus der ČSSR (Frankfurt am Main 1968)
Než to zapomenem (1999)
O Karlu Poláčkovi a o jiných (1995)
Orten Jiří: Čemu se báseň říká (1967)
Pickanterie (1995)
Podivuhodní kouzelníci. Čítanka českého stalinismu v řeči vázané z let 1945–55 (Purley, 1987)
Postavit vejce po Kolumbovi. Poezie dvacátého století z celého světa (1967)
Ptáci vítají jitro zpěvem, poddůstojníci řvaním (1992)
Puškin Alexandr Sergejvič: Arion (1965)

Ročenka Československého dokumentačního střediska 2004–2007 (2008)
Science-Fiction in Osteuropa (Berlin, 1984)
Seifert Jaroslav: Všechny krásy světa [gramofonová deska] (Stockholm, 1978)
Sešity. Výběr z 33½ čísel časopisu (2009)
Verše pro tajnou chvíli (1968)
Z dějin českého myšlení o literatuře 3, 1958–1969 (2003)
Z dějin českého myšlení o literatuře 4, 1970–1989 (2005)
Zelený host (1969)
Zur Poetik und Rezeption von Božena Němcová's Babička (1991)
Zur tschechischen Literatur 1945–1985 (Berlin, 1990)

IV. Předmětový soupis

APOLLINAIRE Guillaume
ARENDOVÁ Hannah

BABEL Isaak
BALÍK Jaroslav
BARTUŠEK Antonín
BEZRUČ Petr
BIENEK Horst
BLATNÝ Ivan
BLOK Alexandr Alexandrovič
BOGATYREV Petr
BORCHERSOVÁ Elisabeth
BOUŠEK Karel
BRANT Sebastian
BRAUN Maximilian
BRODSKIJ Josif
BRŮČEK Ota
BŘEZINA Otokar

CASTELOT André
CINCIBUCH Petr
CVETAJEVOVÁ Anastázie
CVETAJEVOVÁ Marina

ČAPEK Karel
ČEREPKOVÁ Vladimíra
ČERNÍK Michal
ČERNÝ Václav

DANĚK Oldřich
DAVID Jan
DIVIŠ Ivan
DOSTOJEVSKIJ Fjodor Michajlovič
DUBČEK Alexander
DUBSKÁ Irena
DUŠEK Václav
DVOŘÁK Ladislav

ERENBURG Ilja

FALTUS Jiří
FILIP Ota
FISCHEROVÁ Viola
FLEISCHMANN Ivo
FLORIAN Miroslav
FRAIS Josef

GAŁCZYŃSKI Konstanty Ildefons
GINSBURGOVÁ Jevgenija
GORKIJ Maxim
GRUŠA Jiří

HÁJEK Jiří
HALAS František
HANZLÍK Josef
HARTEL Ivo
HAUFS Rolf
HAVEL Václav
HEIN Manfred Peter
HELGE Ladislav
HENRYKOVÁ Jitka
HOLAN Vladimír
HÖLDERLIN Friedrich
HOLUB Drahoslav
HONS Václav
HONZÍKOVÁ Milena
HOŘEC Jaromír
HRABAL Bohumil
HRUBÍN František
HRUBÝ Josef
HVÍŽĎALA Karel

CHLEBNIKOV Velemir

JAKOBSON Roman Osipovič
JAVOR Pavel
JEDLIČKA Josef
JESENIN Sergej Alexandrovič
JIREŠ Jaromil

KADLEČÍK Ivan
KACHYŇA Karel
KAINAR Josef
KAPLAN Karel
KAVAFIS Konstantin
KAVERIN Venjamin Alexandrovič
KETTNER Jiří
KLÁNSKÝ Mojmir
KLÍMA Ivan
KLIMENT Alexandr
KNÍŽÁK Milan
KOHOUT Pavel
KOLÁŘ Jiří
KONEČNÁ Jarmila
KÖRNER Vladimír
KOSKOVÁ Helena
KOVTON Jiří
KOZÁK Jan
KRATOCHVIL Jiří
KRIEBEL Zdeněk
KRYL Karel
KUNDERA Milan
KUNZE Reiner

LANDOVSKÝ Pavel
LANGER Rudolf
LEDERER Jiří
LEDERER Josef
LEIRIS Michel
LISTOPAD František
LOTAR Petr
LUSTIG Arnošt
LYOTARD Jean François

MÁCHA Karel Hynek
MACHAR Josef Svatopluk
MACHULKOVÁ Inka
MAJAKOVSKIJ Vladimír Vladimirovič
MANDELŠTAM Osip Emiljevič
MANDELŠTAMOVÁ Naděžda
MARAMZIN Vladimír
MÁŠA Antonín
MATYS Rudolf
MAXIMOV Vladimír
MENZEL Jiří
MĚŠTAN Antonín

MIHALKOVIČ Jozef
MICHEL Bernard
MŇAČKO Ladislav
MORGENSTERN Christian
MUCHA Jiří
MÜLLER Richard Matthias
MUSIL Bohuslav

NĚKRASOV Vsevolod
NEZDAŘIL Ladislav
NEZVAL Vítězslav
NOVÁK Ladislav
NOVOMESKÝ Laco

ODEHNAL Ivo
ONDRUŠ Ján
ORTEN Jiří
OTRADOVICOVÁ Jarmila

PÁRAL Vladimír
PASTERNAK Boris
PAUSTOVSKIJ Konstantin
PECKA Karel
PETRÁČEK Zbyněk
PICK Jiří Robert
PLATÓN
POHORSKÝ Miloš
POLÁČEK Karel
POLÁK Jaroslav
PROCHÁZKA Jan
PRUŠÁKOVÁ Marie
PUŠKIN Alexandr Sergejevič

RÁDL Emanuel
RACHMANOVOVÁ Alja
RAZUMOVSKÁ Marie
RIMBAUD Jean Arthur
RODR Josef
ROKEAH David
ROTH Joseph
ROTHOVÁ Susanna
ROTREKL Zdeněk
RUMLER Josef

SEIFERT Jaroslav
SCHORM Evald
SIDON Karol
SILESIUS Angelus
SKÁCEL Jan
SKÁLA Ivan
SKARLANT Petr
SLUNSKÁ Naděžda

SOELDNER Ivan
SOLŽENICYN Alexandr Isajevič
SOVA Antonín
STACHO Ján
STROŽ Daniel
SUCHÝ Jiří
SUCHÝ Josef
SVOBODA Jiří V.
SÝS Karel

ŠAJNER Donát
ŠIKTANC Karel
ŠKVORECKÝ Josef
ŠRÁMEK Fráňa
ŠRUT Pavel
ŠVEHLÍKOVÁ Hana

TACHOVSKÝ Karel
TOLSTOJ Lev Nikolajevič
TOMÁŠEK Karel
TOMIN Julius
TOPOL Josef

TREFULKA Jan

VACÍK Miloš
VACULÍK Ludvík
VACHEK Karel
VALÁŠEK Jan
VANČURA Vladislav
VEJVODA Jaroslav
VLÁČIL František
VLNAS Vít

WENZL Oldřich
WOLF Jan

ZAMJATIN Jevgenij
ZARUDIN Nikolaj Nikolajevič
ZÁVADA Vilém
ZINOVJEV Alexandr
ZOŠČENKO Michail

ŽÁČEK Jiří